

Lovforslag nr. L 88. Fremsat den 20. november 1997 af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte og lov om statsgaranterede studielån

(Stipendium til ph.d.-studium indtil opnåelse af kandidatgrad m.v.)

§ 1

I lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 430 af 23. maj 1996, foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Uddannelsessøgende kan få statens ud- dannelsesstøtte (SU) til uddannelse indtil kan- didatgrad eller magisterkonferensgrad, til ph.d.-studium indtil opnåelse af kandidatgrad og til faglig supplering af sidefag i forbindelse med optagelse på pædagogikum.

Stk. 2. Uddannelsesstøtte til uddannelse ind- til kandidatgrad eller magisterkonferensgrad og til faglig supplering af sidefag i forbindelse med optagelse på pædagogikumordningen for gymnasie- og hf-området administreres af Sty- relsen for Statens Uddannelsesstøtte (styrel- sen).

Stk. 3. Uddannelsesstøtte til ph.d.-studium administreres af den enkelte stipendiegiver, jf. § 48.«.

2. § 3 affattes således:

»§ 3. En uddannelse i Danmark giver ret til uddannelsesstøtte, når undervisningsministe- ren har godkendt dette, og godkendelsen ikke senere er tilbagekaldt.

Stk. 2. Godkendelse af privat uddannelse sker for en begrænset periode.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan tilbage- kalde en godkendelse af en privat uddannelse, hvis uddannelsesinstitutionen ikke kan godtgø-

re, at betingelserne for godkendelsen fortsat er opfyldt.

Stk. 4. En godkendelse efter stk. 2 og en fort- sat godkendelse efter stk. 3 kan betinges af en uvildig evaluering for uddannelsesinstitution- ens egen regning.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsæt- te regler om godkendelse, om tilbagekaldelse af godkendelsen og om evaluering.«.

3. I § 4, *stk. 1*, indsættes efter »uddannelsesstøt- te«: », herunder at uddannelserne skal have en længere sammenhængende varighed, end det fremgår af § 5, stk. 1, nr. 2«.

4. I § 15 indsættes efter »videregående uddan- nelse«: »og til privat uddannelse, jf. § 3, stk. 2- 4, medmindre andet bestemmes af undervis- ningsministeren«.

5. I § 16 indsættes efter *stk. 4* som nyt stykke:

»*Stk. 5.* Undervisningsministeren kan fast- sætte regler om, at rammen udvides med hen- blik på faglig supplering af sidefag efter opnået kandidatgrad, hvis den studerende er optaget på pædagogikumordningen for gymnasie- og hf-området, og kan herunder fravige bestem- melserne i § 18.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 6 og 7.

6. I § 16, *stk. 5*, der bliver stk. 6, ændres »stk. 2- 4« til: »stk. 2-5«.

7. § 23, stk. 3, nr. 2, affattes således:

»2) lejeværdien af bolig i egen ejendom,«.

8. I § 23 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om fradrag efter *stk. 3, nr. 2.*«.

9. I § 24, *stk. 2*, indsættes i nr. 2 efter »uddannelsen«, i nr. 3 efter »studieaktiv« og i nr. 4 efter »uddannelsesstøtte«: », jf. dog *stk. 3, nr. 5.*«.

10. § 24, *stk. 3, nr. 4 og 5*, affattes således:

»4) i perioder, der i øvrigt giver ret til uddannelsesstøtte, får anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, jf. § 2, *stk. 1, nr. 5*, eller

5) ikke kan få stipendium og studielån, fordi støttetiden, jf. § 17, er brugt, og ikke får udbetalt slutlån.«.

11. § 24, *stk. 6*, affattes således:

»*Stk. 6.* Årsfribeløbet forhøjes, hvis en uddannelsessøgende i et støtteår gennemgår ph.d.-studiet og får SU-ph.d.-stipendium efter afsnit II, med:

- 1) Beløb, den uddannelsessøgende får i SU-ph.d.-stipendium.
- 2) Beløb, den uddannelsessøgende får i supplerende ph.d.-stipendium i forbindelse med rejseudgifter til studierejser i Danmark og i udlandet, jf. § 52, og beløb, stipendiegiver afholder til rejseudgifter til studierejser i Danmark og i udlandet, når de er indkomstskattepligtige i støtteåret for den uddannelsessøgende, jf. § 52.«.

12. § 31, *stk. 4*, affattes således:

»*Stk. 4.* Styrelsen kan eftergive for meget modtaget uddannelsesstøtte, hvis

- 1) støttemodtageren er tilkendt førtidspension eller invaliditetsydelse efter lov om social pension, eller
- 2) støttemodtagerens erhvervssevne er nedsat i tilsvarende omfang.«.

13. I § 31 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Styrelsen bedømmer efter anmodning støttemodtagerens forhold med henblik på eftergivelse efter *stk. 4*. Bedømmelsen efter

stk. 4, nr. 2, kan tidligst ske 4 år efter, at den seneste uddannelse er ophørt.«.

14. Overskriften til Kapitel 9 affattes således:

»Inddrivelse«

15. I § 37, *stk. 1*, indsættes efter »inddrives ved«: »udpantning. Inddrivelse kan endvidere ske ved«.

16. I § 37, *stk. 2*, ændres »lønindeholdelsen« til: »lønindeholdelse efter *stk. 1.*«.

17. I § 38 udgår »eller ydelser på lån«, og som *stk. 2* indsættes:

»*Stk. 2.* Finansministeren fastsætter regler om betaling af gebyrer i forbindelse med tilbagebetaling af stats- og studielån.«.

18. I § 39 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:

»*Stk. 3.* Styrelsen kan hos Hypotekbanken indhente de oplysninger om stats- og studielån under tilbagebetaling og om krav efter § 36, som er nødvendige for at følge udviklingen i det samlede støttesystem.

Stk. 4. Styrelsen kan til uddannelsesinstitutionerne videregive de oplysninger om den uddannelsessøgende og dennes forældre, der er nødvendige ved administration af tildeling af uddannelsesstøtte og ved uddannelsesinstitutionernes vejledning om tilbagebetaling af uddannelsesstøtte. Styrelsen kan endvidere stille de nævnte oplysninger til rådighed for institutionerne.

Stk. 5. Styrelsen kan til studiestøtteadministrationerne i de øvrige nordiske lande videregive de oplysninger om tildeling af statens uddannelsesstøtte til borgere fra det pågældende land, der er nødvendige for kontrollen af, at de ikke for samme periode modtager både statens uddannelsesstøtte og uddannelsesstøtte fra deres hjemland.«.

Stk. 3 bliver herefter *stk. 6*.

19. I § 39, *stk. 3*, der bliver *stk. 6*, ændres i *nr. 1* »stk. 1 og 2« til: »stk. 1-3«.

20. I § 42, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »jf. *stk. 3, nr. 1*« til: »jf. *stk. 6, nr. 1.*«.

21. *Afsnit II* affattes således:

»Afsnit II

Uddannelsesstøtte til ph.d.-studiet inden opnåelse af kandidatgrad**Kapitel 12***Støtteform, støttebetingelser, støttebeløb, administration, klageadgang m.v.*

§ 47. Ph.d.-studerende kan få stipendium til ph.d.-studier (SU-ph.d.-stipendium), når de

- 1) inden opnået kandidatgrad er indskrevet til et ph.d.-studium på en uddannelsesinstitution i Danmark eller i udlandet og
- 2) er danske statsborgere eller efter international overenskomst har ret til ph.d.-stipendium på lige fod med danske statsborgere eller i støttemæssig henseende ved uddannelser i Danmark ligestilles med danske statsborgere af undervisningsministeren. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilke ph.d.-studerende der ligestilles med danske statsborgere.

Stk. 2. Ph.d.-stipendiet kan ikke gives eller bortfalder, hvis

- 1) den ph.d.-studerende får anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, bortset fra uddannelsesstøtte efter afsnit I i denne lov,
- 2) den ph.d.-studerende har lønnet arbejde ved siden af studiet uden for de rammer, stipendiegiver fastsætter efter § 54, nr. 4,
- 3) den ph.d.-studerende afbryder ph.d.-studiet,
- 4) indskrivningen ophører, eller når
- 5) den ph.d.-studerende opnår kandidatgrad.

Stk. 3. Ph.d.-stipendiet bortfalder desuden, hvis en ph.d.-studerende, der er indskrevet til et ph.d.-studium i udlandet, ikke er studieaktiv eller kvalificeret til at gennemføre studiet.

§ 48. Ph.d.-stipendium efter § 47, stk. 1, kan gives af den uddannelsesinstitution i Danmark, hvor den ph.d.-studerende er indskrevet. Hvis den ph.d.-studerende er indskrevet ved en udenlandsk uddannelsesinstitution, kan stipendium efter § 47, stk. 1, gives af Forskerakademiet eller Rektorkollegiets Sekretariat.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan bestemme, at andre institutioner, råd m.v. kan give SU-ph.d.-stipendium.

§ 49. Ph.d.-stipendiet gives som en eller flere stipendierater pr. kalendermåned (støttemå-

ned) i et kalenderår (støtteåret) og desuden som supplerende ph.d.-stipendium efter § 52.

Stk. 2. En stipendierate svarer til det månedlige stipendium med udeboendesats efter afsnit I i denne lov.

Stk. 3. Stipendiegiver fastsætter, hvor mange tildelte stipendierater en ph.d.-studerende får udbetalt på de enkelte dele af studiet. Der kan ikke udbetales mindre end én stipendierate pr. måned, jf. dog § 52. Udbetaling af stipendierater sker månedsvis forud.

Stk. 4. Stipendierater udbetales tidligst fra den måned, stipendiegiver tildeler stipendiet, og tidligst fra den måned, ph.d.-studiet efter indskrivningen begynder.

§ 50. Der kan i alt gives op til 48 stipendierater til ph.d.-studier, der påbegyndes før opnåelse af kandidatgrad. Herudover kan der dog gives supplerende stipendierater efter § 51 og supplerende ph.d.-stipendium efter § 52.

Stk. 2. Til ph.d.-studerende, der kun indskrives til dele af ph.d.-studiet, gives stipendierater til de dele af studiet, der gennemgås. Antallet af stipendierater efter stk. 1 nedsættes med 2 stipendierater for hver måned, studietiden er nedsat.

Stk. 3. Stipendiegiver kan nedsætte antallet af stipendierater efter stk. 1 og 2 i det omfang, den ph.d.-studerende fra anden side har modtaget bindende tilsagn om støtte, der ikke er omfattet af § 47, stk. 2, nr. 1, eller løn til studiet.

§ 51. En ph.d.-studerende kan få supplerende stipendierater ved fravær fra ph.d.-studiet på grund af sygdom, hvis studiet forsinkes på grund af sygdommen. Den studerende kan højst få supplerende stipendierater for 4 måneders fravær inden for en sammenhængende periode på 12 måneder.

Stk. 2. En ph.d.-studerende moder får i forbindelse med fødsel eller adoption supplerende stipendierater i indtil 12 måneder. Undervisningsministeren kan bestemme, at moderen kan overlade en eller flere af de supplerende stipendierater til faderen, hvis han får ph.d.-stipendium.

Stk. 3. En ph.d.-studerende fader får i forbindelse med fødsel eller adoption supplerende stipendierater i indtil 6 måneder.

Stk. 4. For hver måned efter stk. 1-3 får den ph.d.-studerende et antal stipendierater, der svarer til det antal månedlige stipendierater, der blev udbetalt umiddelbart før fraværet på

grund af sygdom eller udbetalt umiddelbart før fødslen eller adoptionen. Den studerende kan dog højst få 2 stipendierater pr. måned.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om de supplerende stipendierater.

§ 52. En ph.d.-studerende, der får ph.d.-stipendium, kan få supplerende ph.d.-stipendium i forbindelse med studierejser i Danmark og i udlandet, hvis studierejserne indgår som en del af ph.d.-studiet, og hvis rejseudgifterne afholdes af stipendiegiver og er indkomstskattepligtige for den ph.d.-studerende.

Stk. 2. Det supplerende stipendium svarer til rejseudgifterne.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om det supplerende stipendium, herunder om udbetalingen og om, at det supplerende stipendium kan eller skal gives af den uddannelsesinstitution, hvor den ph.d.-studerende er indskrevet til ph.d.-studiet, selv om uddannelsesinstitutionen ikke er stipendiegiver.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilke rejseudgifter der kan medføre supplerende stipendium.

§ 53. Den ph.d.-studerende oplyser stipendiegiver om:

- 1) Navn, adresse, personnummer og statsborgerskab.
- 2) Lønnet arbejde ved siden af ph.d.-studiet.
- 3) Bindende tilsagn om
 - a) offentlig støtte, der tilsigter at dække levetidskostningerne, bortset fra uddannelsesstøtte efter afsnit I i denne lov,
 - b) støtte i øvrigt til studiet eller
 - c) løn til studiet.
- 4) Afbrydelse af studiet.
- 5) Antal ph.d.-stipendierater, som den ph.d.-studerende tidligere har fået udbetalt af en anden stipendiegiver.

Stk. 2. Den ph.d.-studerende skal efter stipendiegivers anmodning dokumentere, at fravær fra ph.d.-studiet skyldes sygdom, eller dokumentere fødsel eller adoption.

§ 54. Stipendiegiver bestemmer:

- 1) Indhold og udformning af ansøgninger, dokumentation m.v.
- 2) Frister for aflevering af ansøgninger, dokumentation m.v.
- 3) Hvordan stipendiet udbetales.

4) Rammerne for de studerendes lønnede arbejde ved siden af ph.d.-studiet.

5) Hvilke oplysninger m.v. der gives skriftligt.

§ 55. Stipendiegiver kan hos offentlige myndigheder og private institutioner indhente oplysninger til brug ved afgørelsen af, om en ansøger er berettiget til ph.d.-stipendium. Stipendiegiver kan herunder fastsætte, hvilke oplysninger der skal gives i elektronisk form.

§ 56. Stipendiegiver giver ved hvert støtteårs udløb styrelsen følgende oplysninger om ph.d.-studerende, der har modtaget SU-ph.d.-stipendium i støtteåret:

- 1) Den ph.d.-studerendes navn og personnummer.
- 2) Det antal ph.d.-stipendierater, der er udbetalt i støtteåret.
- 3) Beløb, den ph.d.-studerende har fået udbetalt som supplerende ph.d.-stipendium efter § 52.

Stk. 2. Styrelsen kan fastsætte frister for indsendelse af oplysninger efter stk. 1.

Stk. 3. Styrelsen kan bestemme, at oplysninger, der skal gives til styrelsen, gives i elektronisk form.

§ 57. Når den uddannelsesinstitution, hvor den ph.d.-studerende er indskrevet til ph.d.-studiet, ikke er stipendiegiver, skal institutionen give oplysning til stipendiegiver, hvis

- 1) den ph.d.-studerendes indskrivning ophører,
- 2) den studerende afbryder studiet eller
- 3) den studerende er fraværende fra studiet på grund af sygdom, fødsel eller adoption.

§ 58. Stipendierater, den ph.d.-studerende har modtaget, skal tilbagebetales, hvis den studerende har tilsidesat oplysningspligten efter § 53, stk. 1, eller i øvrigt har modtaget stipendierater mod bedre vidende.

Stk. 2. Stipendiegiver kan indgå aftale om afdragsvis tilbagebetaling. Afdragsordningen bortfalder, hvis ydelserne trods påkrav udebliver.

Stk. 3. Det til enhver tid skyldige beløb forrentes med en årlig rente, der svarer til den, der følger af lov om renter ved forsinket betaling. Renten tilskrives en gang om året.

Stk. 4. Inddrivelse kan ske efter bestemmelserne om lønindeholdelse i afsnit I og III i denne lov.

§ 59. Stipendiegiver træffer afgørelse i alle spørgsmål i forbindelse med tildeling og udbetaling af ph.d.-stipendium. Stipendiegivers afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

22. § 60 ophæves.

23. I § 62, stk. 7, ændres »§ 19« til: »§ 20«.

§ 2

I lov nr. 372 af 14. juni 1995 om statsgaranterede studielån foretages følgende ændringer:

1. I § 6, stk. 1, indsættes efter »inddrives ved«: »udpantning. Inddrivelse kan endvidere ske ved«.

2. I § 6, stk. 2, ændres »lønindeholdelsen« til: »lønindeholdelse efter stk. 1«.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1998.

Stk. 2. En privat uddannelse, der efter godkendelse i henhold til § 3 i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 430 af 23. maj 1996, giver ret til uddannelsesstøtte, omfattes af § 3 i lov om statens uddannelsesstøtte som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2. Meddelte godkendelser, der ikke forinden er forlænget eller tilbagekaldt i medfør af § 3, stk. 3, i lov om statens uddannelsesstøtte som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, bortfalder efter udløbet af en frist, der fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 3. Reglerne om udpantningsret i § 37, stk. 1, i lov om statens uddannelsesstøtte som affattet ved denne lovs § 1, nr. 15, og i § 6, stk. 1, i lov om statsgaranterede studielån som affattet ved denne lovs § 2, nr. 1, finder også anvendelse på fordringer, der er forfaldne inden lovens ikrafttræden.

Stk. 4. Ph.d.-studerende, der pr. 31. december 1997 har ph.d.-stipendium efter afsnit II i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 430 af 23. maj 1996, kan fortsat modtage stipendierne i overensstemmelse med de hidtil gældende regler. Kapitel 12 i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 430 af 23. maj 1996, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Opfylder en ph.d.-studerende, der er omfattet af stk. 4, betingelserne for at få lønnet ph.d.-stipendium efter »Aftale om lønnede ph.d.-stipendiater« mellem Finansministeriet og Akademikernes Centralorganisation (AC), kan vedkommende over for stipendiegiver fremsætte krav om overgang til ansættelse. Har den ph.d.-studerende opnået kandidatgrad pr. 1. januar 1998, skal sådant krav fremsættes senest den 28. februar 1998. Opnår den ph.d.-studerende kandidatgrad senere end den 1. januar 1998, skal kravet om overgang til ansættelse fremsættes senest 2 måneder efter datoen for bestået kandidateksamen.

Stk. 6. Ved den ph.d.-studerendes fremsættelse af krav efter stk. 5 er stipendiegiver forpligtet til at udstede ansættelsesbrev til den pågældende. Retten til ph.d.-stipendium efter lov om statens uddannelsesstøtte bortfalder fra og med den første måned, hvor der optjenes løn.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Omlægning af ph.d.-studerendes status

For at sikre kvaliteten i dansk forskeruddannelse blev med virkning fra 1. januar 1993 iværksat en reform af dansk forskeruddannelse. Reformen indebar

- en ny bekendtgørelse om ph.d.-graden, som forudsatte et mere struktureret studieforløb for de ph.d.-studerende,
- en omlægning af 525 kandidatstipendier til ph.d.-stipendier til dækning af de studerendes leveomkostninger, der fremover skulle have hjemmel i et særligt afsnit II i lov om statens uddannelsesstøtte, samt
- taxameterbevillinger som tilskud til dækning af de studerendes uddannelsesomkostninger ved gennemførelse af forskeruddannelse i Danmark eller i udlandet.

I modsætning til SU til bachelor-, kandidat- og magisterstudier i henhold til SU-lovens afsnit I der følger med optagelsen på en uddannelsesinstitution, er ph.d.-stipendier ikke en lovbestemt ret. Den studerende skal derfor søge om at få et ph.d.-stipendium. Forudsætningen for at få tildelt ph.d.-stipendium er, at stipendiegiver har ledige stipendiemidler, og at ansøgeren findes egnet til at gennemføre et ph.d.-studium. Der kan imidlertid godt ske indskrivning som ph.d.-studerende uden tildeling af stipendium. Uddannelsesinstitutionen skal dog sikre sig, at der er de nødvendige ressourcer til rådighed for, at den ph.d.-studerende kan gennemføre studiet på en kvalificeret måde.

I modsætning til ordinære SU-stipendier kan en række forskellige ministerier, forskningsråd, sektorforskningsinstitutioner m.v. efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse oprette ph.d.-stipendier med hjemmel i gældende lov. Loven fastsætter rettigheder og pligter for såvel stipendiaten som stipendiegiveren. Et ph.d.-stipendium er i dag på ca. 530.000 kr. over 3 år.

Med omlægningen i 1993-94 fra kandidatstipendier til ph.d.-stipendier ændrede stipendiaternes status fra lønmodtagere til modtagere af offentlig overførselsindkomst. Omlægningen indebar også, at det hid-

tidige høje aflønningsniveau for kandidatstipendiat blev reduceret. Dog blev der med Akademikernes Centralorganisation (AC) indgået en timelønnaftale, således at de ph.d.-studerende ved siden af uddannelsen kunne udføre arbejde ved undervisning, forskning, formidling m.v. Undervisningsministeriet pålagde som led i et protokollat til aftalen samtlige højere uddannelsesinstitutioner, at de som minimum skulle tilbyde ph.d.-stipendiaterne et arbejde svarende til i alt 840 arbejdstimer fordelt over 3 år, hvilket gav de studerende mulighed for at supplere indkomsten med minimum ca. 127.000 kr. i løn. Den studerende kan dog undlade at tage imod tilbuddet om arbejde ved siden af studiet.

Ændringen fra lønmodtagerstatus til ph.d.-stipendiemodtager indebar nogle ændringer i forhold til skatte- og arbejdsmarkedslovgivningen for de ph.d.-studerende, hvilket afstedkom kritik fra forskellig side. Med lov nr. 322 af 29. april 1996 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte samt lov nr. 305 af 24. april 1996 om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven) imødekom regeringen den del af kritikken, der vedrørte skattemæssige problemer i forbindelse med de ph.d.-studerendes studierejser i udlandet og i Danmark. Der blev således i ligningsloven fastsat nye regler for beskatning af godtgørelsesbeløb for udgifter i forbindelse med studieophold i udlandet. Bestemmelserne gælder dog kun til og med 1997. I lov om statens uddannelsesstøtte blev der hjemmel til at yde supplerende stipendium til de studerende i forbindelse med indenlandske studierejser, således at den studerendes personlige indkomstforhold reelt ikke blev påvirket af beskatningen af de udgifter, som uddannelsesinstitutionen afholdt for den studerende.

I forbindelse med fremsættelsen af de to lovforslag tilkendegav regeringen, at det skulle undersøges, om man kunne vende tilbage til overenskomst og lønmodtagerstatus. Det blev som forudsætninger for en tilbagevendende anført, at det ikke måtte gå ud over den uddannelsesmæssige fleksibilitet, der var indbygget i den eksisterende ordning, og at omlægningen skulle være udgiftsneutral i forhold til den nuværende ordning.

Finansministeriet er nu med AC nået til enighed om et aftalegrundlag for lønnede ph.d.-stipendiat, hvorved de ph.d.-studerende, der tildeles stipendium, opnår status som lønmodtagere. Aftalen forventes underskrevet i nær fremtid. Aftalen gælder for studerende, der har erhvervet kandidatgrad, og dækker både stipendiat ved universiteter i Danmark og stipendiat, der tager hele deres forskeruddannelse i udlandet. Nuværende stipendiat på SU-ordningen får tilbud om overgang til den ny lønaftale. Det forventes, at en del ph.d.-studerende ønsker at fortsætte på de nuværende SU-vilkår, hvorfor der er behov for forlængelse af de med lov nr. 305 af 24. april 1996 indførte særbestemmelser i ligningsloven. Der har sideløbende med forhandlingerne om lønaftalen været møder med repræsentanter for både Skatteministeriet og Arbejdsministeriet for at sikre, at stipendiat omfattes af den ny aftale har fulde lønmodtagerrettigheder.

For de ph.d.-studerende, der modtager stipendiemidler, som Undervisningsministeriet stiller til rådighed, vil ansættelsesstedet være det universitet, hvor den studerende er indskrevet. Dermed sikres sammenfald mellem arbejdsgiver og den institution, der er ansvarlig for forskeruddannelsen. Ligesom i den nuværende ordning vil Undervisningsministeriet stille som vilkår, at den studerende har mulighed for at få flyttet sit stipendium på nærmere bestemte vilkår, bl.a. i tilfælde hvor den studerende er utilfreds med uddannelsen ved den pågældende institution og kan optages og få merit for sit hidtidige forløb ved en anden institution. Kun i tilfælde, hvor den studerende er indskrevet til en fuld forskeruddannelse på en udenlandsk institution, vil Forskerakademiet eller Rektorkollegiets Sekretariat være ansættelsesmyndighed med særligt ansvar for at følge de studerendes uddannelse i udlandet.

Selvom ph.d.-bekendtgørelsen forudsætter et mere struktureret uddannelsesforløb, er der samtidig betydelige frihedsgrader for institutionerne med hensyn til studiets tilrettelæggelse. Der er således i bekendtgørelsens § 5 hjemmel til, at institutionerne kan bestemme, at studerende, der ikke har afsluttet et kandidatstudium, kan indskrives som ph.d.-studerende. Den hjemmel har flere institutioner benyttet sig af, idet de har fundet det hensigtsmæssigt at tilrettelægge uddannelsesforløbet parallelt med de afsluttende dele på kandidatstudiet. Studiet tilrettelægges typisk i to dele: En første del, der typisk er af to års varighed, hvor den studerende er deltidsstuderende på såvel kandidat- som ph.d.-studiet, og en anden del ligeledes af to års varighed, hvor den studerende er fuldtids ph.d.-studerende. Ud over vurderingen hvert halve år, jf. ph.d.-bekendtgørelsen, tages der ved af-

slutning af første del stilling til, om studieforløbet skal fortsætte. Denne tilrettelæggelse betegnes normalt som »4+4-ordningen«.

Der findes i dag indskrevne ph.d.-studerende på »4+4-ordninger« på samtlige studieprogrammer ved de naturvidenskabelige fakulteter på Aarhus og Odense universiteter, på studieprogrammet for drifts- og nationaløkonomi ved Aarhus Universitet, på studieprogrammet i humanbiologi ved Københavns Universitet (KU) samt på studieprogrammerne ved den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole (KVL). På KVL påbegynder hovedparten af de studerende dog først ph.d.-studiet efter opnået kandidatgrad. I alt er der på de nævnte studieprogrammer indskrevet ca. 380 »4+4-studerende«. Derudover er der mulighed for »4+4-studieforløb« på Handelshøjskolen i Aarhus inden for det samfundsvidenskabelige område, ved enkelte studieordninger på KU og på RUC og Danmarks Lærerhøjskole efter konkret ansøgning. Ved disse programmer er der dog p.t. ingen studerende, der benytter sig af muligheden. Endvidere overvejer Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Odense Universitet at indføre mulighed for »4+4-forløb«. Tilsvarende gælder for studieprogrammet faglig kommunikation ved Handelshøjskole Syd. Det Naturvidenskabelige Fakultet ved KU overvejer ordninger for optagelse af udlændinge, der ikke har opnået kvalifikationer svarende til fuld kandidatgrad. Endelig oplyser Forskerakademiet, at én ph.d.-studerende er indskrevet til fuld forskeruddannelse i udlandet før opnået kandidatgrad.

I forbindelse med en statuskonference om forskeruddannelsesreformen i sommeren 1996 fremlagde Det Naturvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet en række positive erfaringer med tilrettelæggelse af forskeruddannelsen efter »4+4«-princippet. Fakultetet ønsker muligheden opretholdt for at kunne tildele stipendier med hjemmel i lov om statens uddannelsesstøtte på studiets første del, da det forløber parallelt med kandidatstudiet.

Studerende, der påbegynder ph.d.-studiet før opnået kandidatgrad, vil ikke være omfattet af aftalen om ansættelse med lønnet ph.d.-stipendium og vil derfor fortsat have status af modtagere af offentlig overførselsindkomst. Med lovændringen bortfalder muligheden for at tildele ph.d.-stipendier med hjemmel i lov om statens uddannelsesstøtte til ph.d.-studerende, der har erhvervet kandidatgrad. Derimod opretholdes adgangen for så vidt angår ph.d.-studerende, der tildeles stipendium, før de har opnået kandidatgrad. Endvidere vil loven indeholde hjemmel til at tildele stipendier til dele af et ph.d.-studium til ph.d.-studerende, som ikke har opnået kandidatgrad. Denne mulighed har særlig betydning i en internati-

onaliseringsammenhæng, hvor udlændinge ønsker at tage en del af deres forskeruddannelse ved et dansk universitet. Det vil fortsat være en betingelse for tildeling af delstipendiet, at det er til gavn for dansk forskning. Det vil endvidere være en betingelse, at den pågældende studerende i sit hjemland er indskrevet til en forskeruddannelse og på den danske uddannelsesinstitution er indskrevet som gæstestuderende.

Det kan oplyses, at en international evaluering i 1996 af forskning og forskeruddannelse inden for fagområderne økonomi og politologi anbefalede, at man inden for de to fagområder tilrettelagde uddannelserne med indskrivning efter opnået bachelorgrad, sådan som der er mulighed for ved en række angelsaksiske universiteter (graduate schools). Ministeriet har ingen planer om at foreskrive en sådan omlægning, men med lovforslaget vil der være mulighed for, at en sådan tilrettelæggelse i den første fase indtil opnået kandidatgrad kan understøttes med SU-ph.d.-stipendier.

Den tidligere nævnte ændring af ligningsloven gælder alene til og med indkomståret 1997, og skatteministeren fremsætter lovforslag om, at ordningen vil blive forlænget til og med år 2000, men kun for personer, der ved denne lovs ikrafttræden får ph.d.-stipendium efter lov om statens uddannelsesstøtte, og som inden den 28. februar 1998 har mulighed for at gå over til lønnet ansættelse, men vælger at undlade dette. Det har derfor været nødvendigt at udvide adgangen for stipendiegiver til at give de ph.d.-studerende, der forbliver på SU-ph.d.-stipendium, men ikke har valgfrihed - dvs. »4 + 4-studerende«, der enten tildeles ph.d.-stipendiet efter den 31. december 1997, eller som tildeles stipendiet tidligere, men som ikke opnår kandidatgrad inden 28. februar 1998 - supplerende stipendium, således at dette også kan gives i forbindelse med studierejser i udlandet.

Så længe nuværende ph.d.-stipendiater vælger at fortsætte på SU-ordningen, opretholdes bestemmelserne om registrering af forbrugte ph.d.-stipendier i Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte (styrelsen) til sikring af, at der ikke udbetales mere i støtte end fastsat i gældende lov. For så vidt angår »4 + 4-studerende«, der alene har adgang til SU-ph.d.-stipendium, vil der blive opretholdt en registrering i styrelsen, som sætter styrelsen i stand til fortsat at forhøje grænsen for det beløb, den studerende må tjene ved siden af sin ordinære SU, med modtaget SU-ph.d.-stipendium.

Det er med den foretagne omlægning ikke hensigten, at den enkelte ph.d.-studerende, der påbegynder et ph.d.-studium inden opnåelse af kandidatgrad og gennemfører dette, skal kunne opnå et samlet stipen-

diebeløb - når der bortses fra barsel og sygdom - som overstiger det beløb, den studerende kunne opnå ved at påbegynde studiet efter opnået kandidatgrad og gennemføre det med lønnet ph.d.-stipendium.

Ændring af bestemmelser om statens uddannelsesstøtte

Derudover indeholder lovforslaget en række ændringer til og præciseringer af bestemmelserne i lovens afsnit I om uddannelsesstøtte til uddannelse indtil kandidatgrad eller magisterkonferensgrad. Forslagene indebærer ingen grundlæggende ændringer i det eksisterende SU-system, men skal ses som en ajourføring af systemet på baggrund af erfaringer, der er gjort siden den seneste ændring af loven.

Som en del af en omlægning af pædagogikum for gymnasie- og hf-området, der forventes indført fra andet halvår af 1998, skal kandidater, der er optaget på pædagogikum, og hvis sidefagsuddannelse kun er normeret til 1 1/2 år, gennemgå et semesters faglig supplering af deres sidefag efter gennemført kandidateksamen og forud for påbegyndelse af pædagogikum. Der foreslås indsat en hjemmel til at give SU til den nævnte supplering.

Undervisningsministeriet har foretaget et eftersyn af området for SU-godkendelse af ikke offentligt anerkendt uddannelse i Danmark, der foregår ved en bestemt uddannelsesinstitution (SU til privat uddannelse), med henblik på en vurdering af hensigtsmæssigheden af den praksis, der har udviklet sig, herunder om kvaliteten er sikret i et omfang, der modsvarer, at uddannelser er godkendt til SU. Det er ministeriets opfattelse, at det fortsat er vigtigt, at private uddannelser kan opnå godkendelse, dels for at give en mangfoldighed i det samlede uddannelsesudbud, dels for at kunne aflaste de offentlige uddannelsesinstitutioner, men eftersynet har også peget på et behov for ændring af både lov- og bekendtgørelsesregler, der i højere grad kan sikre en minimumskvalitet på området, jf. de særlige bemærkninger.

Lovforslaget indeholder en ny bestemmelse om, at SU-godkendelse af privat uddannelse fremover skal ske tidsbegrænset. Der er adgang hertil i de gældende regler, men det ønskes, at der bliver tale om en betingelse, der fremgår af selve loven, og at tidsbegrænsningen også kommer til at omfatte allerede givne SU-godkendelser. Tidsbegrænsede godkendelser vil lægge op til en mere systematisk og dynamisk godkendelsespraksis, hvor der med mellemrum ses på, om de godkendte uddannelser stadig opfylder betingelserne for godkendelsen. Ved udløbet af godkendelsesperioden, samt hvor der i øvrigt fremkommer oplysninger - f.eks. fra elever/studerende - der peger på, at uddannelsen ikke længere opfylder betingelserne,

skal institutionen kunne godtgøre, at den fortsat opfylder disse. Det vil også blive overvejet, om fortsat godkendelse skal gøres afhængig af, at uddannelsesinstitutionen for egen regning får foranstaltet en uvildig evaluering. Det ønskes endvidere lovfæstet, at uddannelsesstøtte til privat uddannelse normalt gives inden for klippekortet, idet det dog i særlige tilfælde skal være muligt for undervisningsministeren at fravige dette udgangspunkt.

I forbindelse med ændringerne agter ministeriet at gennemføre en undersøgelse af, om de allerede SU-godkendte private uddannelser lever op til de fremtidige krav. Undervisningsministeriet vil bede Evalueringencentret for de videregående Uddannelser om at gennemgå de pågældende uddannelser.

Det foreslås, at misligholdt studiegæld skal kunne inddrives ved udpantning i lighed med næsten alle andre offentlige krav. Forslaget stilles som led i den løbende effektivisering af det offentliges restanceinddrivelse og vil medføre en lettere adgang til at inddrive skyldig studiegæld, dels i form af udlæg i skyldnerens aktiver og dels i form af indberetning af skyldnerne til et privat kreditoplysningsbureau.

I oktober 1996 blev administrationen af stats- og studielån under tilbagebetaling overført fra SU-styrelsen til Hypotekbanken. I konsekvens heraf foreslås det, at bemyndigelsen til at fastsætte forskellige gebyrer i forbindelse med tilbagebetalingen overføres til finansministeren.

Lovforslaget indeholder endvidere bestemmelser om styrelsens adgang til at udveksle oplysninger om individuelle støttemodtagere med andre indenlandske og udenlandske myndigheder.

Der stilles forslag om en ændring samt en præcisering af de materielle regler om uddannelsessøgendes månedlige fribeløb og om en udvidelse af adgangen til at eftergive gæld vedrørende for meget modtaget støtte.

Der foreslås endelig en mindre ændring af reglerne om egenindkomst.

Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Ændringerne i afsnit I i lov om statens uddannelsesstøtte forventes ikke at medføre nævneværdige administrative eller økonomiske konsekvenser. Dog forventes der merudgifter til uddannelsesstøtte til faglig supplerung i forbindelse med pædagogikum på omkring 2,3 mio. kr. i 1998 og på omkring 3,6 mio. kr. i 1999 og 2000. Derudover ventes en merudgift i størrelsesordenen 500.000 kr. til eftergivelser. Udgifterne til edb-udvikling forventes ikke at overstige 50.000 kr.

Udgifterne vil blive afholdt inden for Undervisningsministeriets ramme.

Reglerne om udpantning for skyldig studiegæld vil medføre et merprovenu i form af inddrevne beløb, uden at det dog er muligt at give et konkret skøn over provenuets størrelse.

Hvad angår ændringerne i afsnit II indebærer disse ingen merudgifter for staten uanset udvidelsen af adgangen til at give supplerende ph.d.-stipendium. Det skyldes, at samtlige ph.d.-stipendieudgifter skal holdes inden for den ramme, som institutionen har fået tildelt til formålet.

Miljømæssige og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den foreslåede ændring er en konsekvens af nr. 5, 6 og 21.

Til nr. 2

Godkendelse af en privat uddannelse som SU-beregtiget vil som i de gældende regler være baseret på undervisningsministerens skøn. Undervisningsministeren kan lægge en flerhed af overvejelser til grund for sin afgørelse, bl.a. uddannelsesmæssige - herunder uddannelsens indhold og uddannelsesinstitutionens art - arbejdsmarkedsmæssige - herunder om der må stilles særlige krav til uddannelsen af hensyn til de fremtidige arbejdsmarkedsfunktioner - og økonomiske - herunder om de udgifter, en godkendelse til SU vil medføre, mere hensigtsmæssigt kan anvendes til andre uddannelsesmæssige formål. Da uddannelserne er private, kan ministeriet ikke regulere uddannelserne eller gribe konkret ind i uddannelsesstilrettelæggelsen, og ministeriets muligheder for at skaffe oplysninger om uddannelserne er begrænsede. Det kan ikke på forhånd udtømmende angives, hvilke kriterier ministeren kan lægge til grund for sit skøn om, hvorvidt det er rimeligt, bl.a. når der henses til de arbejdsfunktioner, som uddannelsen fører frem til varetagelsen af, og i øvrigt forsvarligt over for de studerende at anvende offentlige midler til formålet. Ministeren må foretage en konkret vurdering på baggrund af almindelige forvaltningsretlige regler

af, om der er et tilstrækkeligt grundlag for en godkendelse.

Ministeriets godkendelsespraksis må - udover på en række mere tekniske krav - udoover på en række mere tekniske krav, på fremgår af SU-bekendtgørelsen - kunne baseres på, at der ikke altid vil kunne anvendes samme kriterier eller målestokke for godkendelsen, således at der for nogle typer uddannelser stilles andre krav til en godkendelse end på andre. Som eksempel kan nævnes uddannelser, der fører til beskæftigelse på områder, der grænser op af beskæftigelsesområder, hvor der kræves autorisation, eller til beskæftigelse i institutioner, der overvejende er statsligt finansieret, og som måske også varetager offentlige opgaver, og hvor det offentlige derfor har en interesse i at sikre kvaliteten af institutionernes uddannelse. Hvor en uddannelse bruger en benævnelse, der kan henlede tanken på en tilsvarende statslig uddannelse (f.eks. læreruddannelse), må der også kunne stilles krav f.eks. til uddannelsens længde for at undgå, at de uddannelsessøgende og senere ansættelsessteder vildledes. På områder, hvor ministeriet vil have særligt vanskeligt ved at få indseende med, hvad der foregår på institutionerne, må der også kunne gives afslag eller evt. stilles skærpede krav, hvis opfyldelse lettere kan konstateres. Endvidere må der kunne blive tale om afslag, hvis en i relation til SU-lovgivningen privat uddannelsesinstitution modtager tilskud fra det offentlige til sin uddannelsesaktivitet, men samtidig ønsker at drive en privat uddannelse som indtægtsdækket virksomhed eller lignende. Det er ikke hensigtsmæssigt, at en sådan uddannelsesinstitution, der ofte er fuldt ud finansieret ved statstilskud, gennem SU-reglerne får mulighed for at udbyde uddannelse, som ikke er institutionens egentlige formål, og som dens tilskud ikke må bruges til. Der må også kunne gives afslag på SU-godkendelse af en privat uddannelse, hvis der er risiko for, at denne uddannelse bliver eller vil blive udbudt med hjælp af midler, som den pågældende institution har modtaget i offentlige tilskud til andet formål.

Undervisningsministeren har i de hidtidige bekendtgørelsesregler for godkendelse angivet, at en uddannelse ikke kan godkendes, medmindre uddannelsen har et indhold og en kvalitet, der står mål med dansk undervisningsstandard og giver en erhvervskompetence, der umiddelbart og påviseligt kan finde almindelig anvendelse i Danmark. Dette har for mange givet det indtryk af, at en SU-godkendelse også var udtryk for en egentlig »statsanerkendelse« af uddannelsen, således at ministeriet indestår for uddannelsens kvalitet i samme omfang som for egentlige bekendtgørelsesregulerede kompetencegivende

uddannelser, for uddannelsens relevans på arbejdsmarkedet osv.

Ministeriet har imidlertid på baggrund af udviklingen både i antallet af godkendte uddannelser og i det faglige spektrum, de dækker, ikke haft mulighed for at have et indseende med de pågældende uddannelser og deres arbejdsmarkeder i et omfang, der gør det muligt at give en sådan garanti. Det er efter ministeriets opfattelse heller ikke ønskeligt. SU-godkendelsen skal således kunne gives til private uddannelser, hvor det offentlige ikke ønsker at engagere sig med tilskud til aktiviteten med de krav til institutionen og dens uddannelse, dette medfører, men hvor uddannelsen alligevel må antages at dække en efterspørgsel på arbejdsmarkedet. Staten skal selvfølgelig sikre, at visse minimumskrav er opfyldt, men de uddannelsessøgende må også vejledes om, at der er egen risiko forbundet med at tage en ikke offentligt anerkendt uddannelse, også selvom der gives SU til den. De uddannelsessøgende må også selv søge oplysninger om uddannelserne. Det samme gælder offentlige myndigheder, der giver tilskud til uddannelsen, f.eks. som et led i en aktivering.

Samtidig med, at Undervisningsministeriet ved lovforslaget ønsker at skabe bedre muligheder for både gennem godkendelsesreglerne og den efterfølgende kontrol at sikre en minimumskvalitet på området, ønsker ministeriet også at ændre SU-bekendtgørelsen, så kravene til en godkendelse sættes på et niveau, hvor der ikke skabes urealistiske forventninger hos de studerende, og hvor ministeriet samtidig har en mulighed for at kontrollere, at de overholdes. I bekendtgørelsen agter undervisningsministeren også at indføre en regel om, at uddannelsesinstitutioner, der markedsfører deres private uddannelse som »statsanerkendt« o. lign., kan fratages SU-godkendelsen.

Der ønskes som nævnt under de almindelige bemærkninger en ny bestemmelse i loven, om at SU-godkendelsen fremover skal ske tidsbegrænset, samt en ligeledes ny bestemmelse, hvorefter godkendelsen kan tages fra institutioner, som ikke kan dokumentere, at de lever op til de mindstekrav for en SU-godkendelse, der fremgår af bekendtgørelsesregler og godkendelsespraksis. Denne bestemmelse muliggør tilbagekaldelse af en SU-godkendelse, hvor fremkomne oplysninger, herunder evt. fra evalueringer af uddannelsen, hvor udgiften afholdes af uddannelsesinstitutionen, jf. de almindelige bemærkninger, skaber tvivl om, hvorvidt godkendelsen bør opretholdes, og hvor uddannelsesinstitutionen ikke kan godtgøre, at SU-godkendelsen stadigvæk er rimelig.

Undervisningsministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om godkendelse og om tilbagekaldelse af godkendelsen foreslås udvidet til også at omfatte reg-

ler om evaluering, herunder om hvem der kan eller skal foretage en evaluering.

Til nr. 3

Den foreslåede ændring indebærer, at det vil blive muligt at fastsætte regler om godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigende, hvorefter kun uddannelser, der varer mindst ét undervisningsår, kan godkendes som støtteberettigende. Der vil stort set ikke blive tale om ændringer med hensyn til, hvilke uddannelser i udlandet der giver ret til uddannelsesstøtte, idet kortvarige uddannelser som regel ikke opfylder betingelsen om, at uddannelser i udlandet for at give ret til støtte skal give en erhvervskompetence, der umiddelbart kan finde almindelig anvendelse her i landet. Ændringen ønskes gennemført for at lette administrationen af godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigende.

Til nr. 4

Ifølge de gældende bekendtgørelsesregler om SU-godkendelse af privat uddannelse er det en betingelse, at der er tale om en erhvervsrettet ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse. Der kan altså kun være tale om, at ministeriet godkender private uddannelser som SU-berettigende, hvis disse giver en erhvervskompetence. Denne grundlæggende betingelse anses stadig for hensigtsmæssig.

Rubricering af en privat uddannelse som enten ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse kan imidlertid forekomme meget kunstig og vanskelig at foretage uden for det offentlige uddannelsessystem, men den er ikke desto mindre af stor vigtighed, idet støtte til videregående uddannelse gives inden for klippekortet, mens uddannelsesstøtte til ungdomsuddannelse gives uden for klippekortet. Betydningen er, at SU til privat uddannelse i det førstnævnte tilfælde begrænser den uddannelsessøgendes mulighed for senere at modtage SU til videregående uddannelse, men ikke i det sidstnævnte tilfælde.

Godkendelsespraksis er sådan, at i dag er kun enkelte private uddannelser placeret uden for klippekortet. Det foreslås, at det kommer til at fremgå af loven, at støtte til privat uddannelse som klart udgangspunkt gives inden for klippekortet. De eneste begrænsninger i, hvor mange ungdomsuddannelser man kan modtage SU til, er, at man efter at have gennemført en gymnasial uddannelse, ikke kan modtage SU til en ny gymnasial uddannelse, bortset fra den 1-årige hhx, eller til en fri ungdomsuddannelse. På baggrund af ministeriets manglende mulighed for at regulere samt begrænsede indseende i private uddannelser findes det ikke hensigtsmæssigt, at denne ad-

gang til at modtage SU i ubegrænset omfang omfatter privat uddannelse. Et valg af en privat uddannelse skal som altovervejende hovedregel for de uddannelsessøgende have den konsekvens, at de bruger af deres klippekort.

Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der vil være situationer, hvor det - uanset den generelle vanskelighed ved at vurdere niveauet af private uddannelser - må forekomme klart, at der er tale om en egentlig ungdomsuddannelse, som der bør gives SU til uden for klippekortet. Der foreslås derfor indsat en hjemmel til undervisningsministeren, hvorefter denne kan bestemme, at SU til en sådan uddannelse alligevel gives uden for klippekortet.

Til nr. 5 og 6

De foreslåede ændringer er en konsekvens af den nye pædagogikumordning for gymnasiet og hf, som er planlagt gennemført fra 1998. Ordningen tænkes at indebære bl.a., at pædagogikum for kandidater, hvis sidefagsuddannelse kun er normeret til 1 1/2 år, kædes sammen med et semesters faglig supplering af sidefag i forlængelse af gennemført kandidateksamen og forud for påbegyndelse af pædagogikum. Optagelse på faglig supplering betinges af optagelse på pædagogikum. Den faglige supplering gennemføres på universitetet og udløser ekstra SU-klip.

Under den faglige supplering er de pågældende omfattet af de almindelige regler om tildeling af SU, herunder med hensyn til indkomstkontrol, studieaktivitet, mulighed for slutlån m.v.

Til nr. 7 og 8

Efter gældende praksis trækkes »lejeindtægt ved udleje af helårsbolig en del af året samt sommerhus- og værelsesudlejning« fra i beregningen af den indtægt, der lægges til grund, når egenindkomsten beregnes.

Told- og Skattestyrelsen opgør i dag »lejeværdi af bolig i egen ejendom« og »lejeindtægt ved udleje af helårsbolig en del af året samt sommerhus- og værelsesudlejning« særskilt. Derfor foreslås § 23, stk. 3, nr. 2, ændret, således at det kun er lejeværdien, der kan holdes uden for egenindkomstopgørelsen, idet sigtet med bestemmelsen alene har været at holde lejeværdien uden for.

Der foreslås samtidig som stk. 5 indsat en bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte regler om dette fradrag i egenindkomsten, hvorefter henvisningen til skattereglerne vil kunne indsættes i bekendtgørelsen om statens uddannelsesstøtte, og der ikke vil være behov for at ændre loven, hvis skattereglerne ændres.

Til nr. 9 og 10

Bestemmelsen i § 24, stk. 3, nr. 5, foreslås ændret, således at uddannelsessøgende, der ikke har flere klip, altid har det højeste fribeløb. Det gælder, selv om de tager orlov fra uddannelsen, er i lønnet praktik eller er studieinaktive. Baggrunden for forslaget er, at man ikke finder det rimeligt, at uddannelsessøgende, der f.eks. tager orlov i en periode, hvor de ikke har flere klip, skal have nedsat deres fribeløb. I konsekvens af den foreslåede ændring foreslås det i § 24, stk. 2, præciseret, at stk. 3, nr. 5, udgør en undtagelse til hovedreglen, hvorefter den uddannelsesmæssige situation er afgørende for fribeløbet.

Bestemmelsen i § 24, stk. 3, nr. 4, foreslås samtidig præciseret, således at det fremgår, at uddannelsessøgende, der modtager anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, har det højeste fribeløb, men kun i perioder, der i øvrigt giver ret til uddannelsesstøtte. Heri ligger, at uddannelsessøgende, der tager orlov fra uddannelsen eller er studieinaktive, og som i samme periode får anden offentlig støtte, i overensstemmelse med hovedreglen har det mellemste fribeløb, jf. § 24, stk. 2, i lov om statens uddannelsesstøtte.

Til nr. 11

Den foreslåede ændring er en konsekvens af nr. 21.

Til nr. 12 og 13

Det foreslås, at gæld vedrørende for meget udbetalt støtte (FM-gæld) fremover - udover tilfælde, hvor støttemodtager har fået førtidspension eller invaliditetssydelse - også skal kunne eftergives, hvis støttemodtageren tidligst 4 år efter, at den seneste uddannelse er ophørt, kan dokumentere, at vedkommendes erhvervsevne er nedsat i tilsvarende omfang. Dette kan være tilfældet, hvis der er en formodning for, at støttemodtageren på grund af længere tids fravær fra arbejdsmarkedet ikke i fremtiden får erhvervsindkomst. Erhvervsevnen kan således være nedsat, hvis støttemodtageren efter en længere arbejdsløshedperiode overgår fra arbejdsløshedsdagpenge til bistandshjælp, eller hvis låntager i en længere uafbrudt periode - mindst 4 år - har haft bistandshjælp som eneste indkomst.

Til nr. 14-16

Det foreslås, at misligholdt studiegæld både i form af stats- og studielån samt tidligere statsgaranterede studielån fremover skal kunne inddrives ved udpantning, hvilket vil sige, at disse krav kan inddrives ved foretagelse af udlæg uden foregående dom, forlig eller andet eksekutionsgrundlag. Langt de fleste offent-

lige fordringer er i dag tillagt udpantningsret, idet der er tale om krav, hvis størrelse, grundlag og eksistens umiddelbart kan fastslås, og som det ville være forbundet med uforholdsmæssigt store omkostninger og ressourcer først at skulle undergive en almindelig retssag ved domstolene. Hertil kommer, at skyldnerne altid har mulighed for at få behandlet eventuelle indsigelser mod kravet af de administrative myndigheder og benytte sig af den sædvanlige klageadgang.

Misligholdt studiegæld har ikke hidtil kunnet inddrives ved udpantning, dels på grund af manglende hjemmel og dels fordi de lånedokumenter, der i sin tid er udstedt for lånene, kun i begrænset omfang kan danne grundlag for en selvstændig fogedforretning uden forudgående dom eller forlig.

Udpantningsmuligheden vil medføre en lettere adgang til at søge kravet dækket ved udlæg i skyldnerens aktiver, men vil dog blive administreret således, at udpantning kun vil blive sat i værk, såfremt det på forhånd må antages, at skyldneren er i besiddelse af aktiver til genstand for udlæg.

Behovet for nu at udvide udpantningsadgangen, som omfatter de fleste andre offentlige krav, til også at omfatte skyldig studiegæld er desuden aktualiseret af vedtagelsen i 1994 af reglerne om videregivelse af oplysninger om gæld til det offentlige til private kreditoplysningsbureauer. Det er her en forudsætning for, at inddrivning kan ske, at forskellige betingelser er opfyldt, hvilket blandt andet er tilfældet, hvis gælden kan inddrives ved udpantning. Gælden skal dog være over 7.500 kr., og inddrivning kan ikke ske, hvis låntager har indgået en aftale om henstand eller afdragsvis betaling af studiegælden.

Til nr. 17

Forslaget fremsættes som følge af, at administrationen af stats- og studielån under tilbagebetaling er overført til Hypotekbanken efter § 8, stk. 2, i lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning. Forslaget medfører, at bemyndigelsen til at fastsætte reglerne om gebyr for rykkerbreve og låneoplysninger som følge af for sen eller manglende betaling af de løbende ydelser overføres til finansministeren.

Finansministeren har i forvejen efter tekstanmærkning nr. 58 til finanslovens § 7 adgang til at fastsætte regler om omkostningsbestemte gebyrer for forskellige ekspeditioner i forbindelse med afviklingen af stats- og studielån. Det foreliggende forslag medfører, at også disse gebyrer kan pålægges efter lov om statens uddannelsesstøtte, således at alle bestemmelser om gebyrbetaling i forbindelse med låneafviklingen har hjemmel i SU-loven.

Gebyrerne vil blive fastsat i Hypotekbankens gebyrregulativ, som udstedes ved bekendtgørelse.

Til nr. 18

Administrationen af tilbagebetaling af stats- og studielån er den 14. oktober 1996 overført til Hypotekbanken efter Hypotekbanklovens § 8, stk. 2. Styrelsen skal fortsat være ansvarlig for at følge det samlede støttesystem og dets adfærdsmæssige virkninger og skal derfor for at kunne varetage denne opgave have individoplysninger fra Hypotekbanken som grundlag for statistiske analyser af, hvordan støtteordningen virker i tilbagebetalingsfasen.

Der foreslås derfor indsat en hjemmel for styrelsen til at indhente individbaserede oplysninger fra Hypotekbanken om studielån under tilbagebetaling samt oplysninger om krav, som hidrører fra misligholdte lån, og som administreres af Hypotekbanken efter lovens § 36.

Med de mange opgaver i forbindelse med administrationen af uddannelsesstøtte, der efterhånden varetages af uddannelsesstederne, er det fundet rigtigst, at der i loven indsættes en bestemmelse om styrelsens videregivelse af oplysninger til uddannelsesinstitutionerne. Med hjemmel i denne bestemmelse vil styrelsen kunne videregive alle de oplysninger, uddannelsesinstitutionerne har brug for, når de skal vejlede de uddannelsessøgende, og når de skal træffe beslutning om støttetildelingen, dvs. f.eks. oplysninger om forældreindkomst, de uddannelsessøgendes egenindkomst, studiegyld, anden offentlig støtte m.v.

Oplysningerne stilles typisk til rådighed ved, at uddannelsesstederne får en opkobling til styrelsens edb-system, således at de får adgang til at hente oplysninger om deres studerende. Styrelsen vil også sende kopi af afgørelser truffet af Ankenævnet for Uddannelsesstøtten og andre relevante afgørelser m.v. til det pågældende uddannelsessted.

I 1996 fik ca. 900 borgere fra de andre nordiske lande tildelt statens uddannelsesstøtte. Studiestøtteadministrationerne i de nordiske lande har aftalt at udveksle oversigter over de nordiske borgere, der modtager uddannelsesstøtte. Formålet er at sikre, at de pågældende ikke samtidig modtager støtte fra deres hjemland og fra opholdslandet.

Der foreslås derfor indsat en hjemmel for styrelsen til at overgive de ønskede oplysninger til studiestøtteadministrationerne i de øvrige nordiske lande.

Til nr. 19

Reglerne om styrelsens adgang til at indhente oplysninger i Hypotekbanken vil blive fastsat efter drøftelse med finansministeren.

Til nr. 20

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af nr. 18.

Til nr. 21

Lovens afsnit II gives en ny titel og omredigeres på baggrund af, at kun ph.d.-studerende, der inden opnået kandidatgrad er indskrevet til et ph.d.-studium på en uddannelsesinstitution i Danmark eller i udlandet, fremover får ph.d.-stipendium efter loven, jf. dog overgangsordningen i § 3, stk. 4, for ph.d.-studerende, der er tildelt ph.d.-stipendium inden lovens ikrafttræden. For at understrege forskellen mellem ph.d.-stipendium efter denne lov og lønnet ph.d.-stipendium efter »Aftale om lønede ph.d.-stipendiat« benævnes stipendiet »SU-ph.d.-stipendium«. Det findes unødvendigt at anføre, på hvilke typer uddannelsesinstitutioner man kan indskrives til ph.d.-studier, idet dette reguleres af regler fastsat med hjemmel i anden lovgivning.

Gældende § 48, stk. 1, er indarbejdet i § 47, stk. 2, idet det tillige angives, at ph.d.-stipendiet bortfalder, når den ph.d.-studerende bliver kandidat. Gældende § 48, stk. 2, er gentaget i § 47, stk. 3, med henblik på studerende, der inden opnået kandidatgrad er indskrevet til ph.d.-studier på udenlandske uddannelsesinstitutioner.

§ 48 svarer til gældende § 49, men er omredigeret. Det angives, at eventuelle ph.d.-stipendier til ph.d.-studier i udlandet administreres af Forskerakademiet eller Rektorkollegiets Sekretariat.

§ 49 svarer til gældende § 50.

§ 50 er en omredigering af gældende §§ 51-52. En ph.d.-studerende er efter de gældende regler berettiget til 149 ph.d.-stipendieklip under fuld 3-årig uddannelse. I »4+4-ordningen«, hvor den studerende er på deltid i typisk 2 år, er 48 klip til disposition sideløbende med kandidatuddannelsen og 48 klip hvert af de næste 2 år. De 5 sidste er typisk til rådighed i forbindelse med afslutningen af ph.d.-studiet. Efter indgåelse af »Aftale om lønede ph.d.-stipendiat« vil en »4+4-studerende« efter opnåelse af kandidatgrad ikke længere kunne få SU-ph.d.-stipendium, medmindre de er omfattet af persongruppen i lovforslagets § 3, stk. 4. På denne baggrund gives der som udgangspunkt kun 48 stipendierater efter de nye regler. Undertiden vil den ph.d.-studerende dog kun skulle have udbetalt et mindre antal rater, f.eks. hvis man giver merit for dele af studiet. Ligeledes vil en studerende fra udlandet, som ikke har kandidatgrad, og som er interesseret i at tage dele af sit ph.d.-studium i Danmark, kunne gives f.eks. 24 rater for 1 års studier. De »4+4-studerende« vil normalt

samtidig have ret til uddannelsesstøtte efter afsnit I i loven. Den studerendes fribeløb i henhold til SU-lovens afsnit I (§ 24) forhøjes fortsat med modtagne ph.d.-stipendiebeløb efter lovens afsnit II.

§ 51 svarer til gældende § 53.

§ 52 svarer til gældende § 53 a, men indebærer derudover en udvidelse af området for supplerende stipendium. Med lov nr. 305 af 24. april 1996 om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven) opnåede ph.d.-studerende en høj grad af sidestilling med arbejdstagere med hensyn til den skattemæssige behandling af udgifter i forbindelse med studierejser til udlandet, når udgifterne blev afholdt af stipendiegiver. For så vidt angår sådanne udgifter i forbindelse med studierejser i Danmark indførtes derimod i stedet med § 53 a i SU-loven et supplerende stipendium, der skulle kompensere for beskatningen af rejseudgifterne. Stipendiet svarede til de afholdte skattepligtige rejseudgifter. De særregler for ph.d.-studerende, som gennemførtes ved lov nr. 305 af 24. april 1996, har kun virkning for beløb, der ydes med virkning for indkomstårene 1995-97, idet skatteministeren dog som nævnt under de almindelige bemærkninger fremsætter lovforslag om en forlængelse til og med år 2000 for personer, der ved denne lovs ikrafttræden får ph.d.-stipendium efter lov om statens uddannelsesstøtte, og som inden den 28. februar 1998 har mulighed for at gå over til lønnet ansættelse, men vælger at undlade dette. På den baggrund udvides området for supplerende stipendium efter SU-loven til også at omfatte rejser i udlandet.

§§ 53-54 svarer til gældende §§ 54-55, idet der dog i § 53 er indføjet en pligt for den ph.d.-studerende til at oplyse en ny stipendiegiver om antallet af SU-ph.d.-stipendierater, som vedkommende tidligere har fået udbetalt af en anden stipendiegiver. Bestemmelsen tilsigter at gøre den nye stipendiegiver i stand til at overholde § 50, stk. 1. I langt de fleste tilfælde har denne dog selv mulighed for at få adgang til de pågældende oplysninger, nemlig når stipendiegiveren er bekendt med, at der har været en tidligere stipendiegiver, og hvem denne er. Det vil være tilfældet, når den ph.d.-studerende ønsker merit for sine hidtidige studier.

§ 55 svarer til gældende § 56, stk. 2.

Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i § 56 kan styrelsen fra stipendiegiverne indhente de oplysninger, der er nødvendige for at forhøje fribeløbene, jf. den foreslåede bestemmelse i § 24, stk. 6, i lov om statens uddannelsesstøtte, for uddannelsessøgende, der i støtteåret har modtaget SU-ph.d.-stipendium og eventuelt også supplerende ph.d.-stipendium efter

den foreslåede bestemmelse i § 52 i lov om statens uddannelsesstøtte:

Det påhviler for fremtiden stipendiegiverne at foretage optælling af tildelte og udbetalte SU-ph.d.-stipendierater og tildelt og udbetalt supplerende ph.d.-stipendium. Styrelsen skal dog fortsat foretage denne optælling for så vidt angår de ph.d.-studerende, der vælger at modtage SU-ph.d.-stipendium i medfør af de overgangsregler, der gælder for uddannelsessøgende, der pr. 31. december 1997 modtager ph.d.-stipendier, jf. § 3 i denne lov.

§§ 57-59 svarer til gældende §§ 58-60.

Til nr. 22

Den foreslåede ændring er en konsekvens af nr. 21.

Til nr. 23

Der er tale om en ændring, der udelukkende er af teknisk karakter, da henvisningen rettelig skal være til § 20 i stedet for § 19.

Til § 2

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 14-16.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1998.

Private uddannelser, der er godkendt som SU-berechtiggende efter de hidtidige regler, vil skulle evalueres med henblik på en vurdering af, om de fortsat bør godkendes i henhold til de nye regler, der vil blive fastsat i medfør af denne lov. Godkendes de pågældende uddannelser på ny vil det i overensstemmelse med den nye affattelse af § 3 ske for en begrænset periode. Tilbagekaldes godkendelsen derimod, vil uddannelsessøgende, der er optaget på uddannelsen inden tilbagekaldelsen, dog også efter tilbagekaldelsen kunne modtage uddannelsesstøtte til uddannelsens afslutning. Undervisningsministeren vil kunne fastsætte en frist - enten generelt i bekendtgørelse eller konkret rettet til de enkelte uddannelsesinstitutioner - inden for hvilken, der skal tages fornyet stilling til uddannelsen. Det forudsættes, at den pågældende frist fastsættes således, at der med den fornødne medvirken fra institutionernes side vil kunne gennemføres en evaluering og en sagsbehandling i rette tid. Hvis en godkendelse alligevel ikke er forlænget eller tilbagekaldt inden for fristens udløb, bortfalder godkendelsen.

Formålet med reglerne om udpantning for skyldig studiegæld er som nævnt under lovforslagets almindelige bemærkninger at effektivisere inddrivelsesar-

F. t. l. vedr. statens uddannelsesstøtte m.v.

bejdet. Det foreslås derfor, at reglerne også skal kunne anvendes på fordringer, der er forfaldne inden lovens ikrafttræden.

Der indføres en overgangsordning for ph.d.-studerende, der ved lovens ikrafttræden har ret til ph.d.-stipendium efter det hidtil gældende afsnit II, men som også opfylder betingelserne for at opnå ansættelse efter »Aftale om lønnede ph.d.-stipendiatere«. Disse kan vælge at fortsætte med at få stipendium på de hidtil gældende vilkår. De kan således have disponeret på grundlag af de gældende regler, der bl.a. giver større fleksibilitet og længere barselsperiode for studerende, der får børn under ph.d.-studiet, end de nye ansættelsesregler. I så fald vedbliver de med at have status af studerende. De kan endvidere inden for en periode af 2 måneder fra lovens ikrafttræden, dvs. senest den 28. februar 1998, vælge at overgå til ansættelse og således opnå lønmodtagerstatus. Overgang til ansættelse efter aftalen kan i henhold til Finansministeriets cirkulære om »Aftale om lønnede ph.d.-stipendiatere« normalt tidligst ske med en måneds varsel til den 1. i en måned. Ph.d.-stipendium efter lov om statens uddannelsesstøtte bortfalder fra og med den måned, hvor overgangen sker. Da ph.d.-stipendium efter SU-loven udbetales forud, er perso-

ner, der skifter status midt i ph.d.-studiet, i henhold til et protokollat til aftalen ligeledes forudlønnede.

Ph.d.-studerende, der ved lovens ikrafttræden endnu ikke har opnået kandidatgraden, vil indtil da skulle fortsætte med SU-ph.d.-stipendium. Disse kan også ved opnåelse af kandidateksamen vælge mellem at forblive på SU-ph.d.-stipendium og at overgå til ansættelse. Ansøgning om overgang til ansættelse skal her foreligge senest 2 måneder efter datoen for bestået kandidateksamen med overgang til ansættelse efter aftalen senest 3 måneder efter bestået kandidateksamen.

Bestemmelser i det nugældende afsnit II, som ikke videreføres i den nye aftale om afsnit II, finder fortsat anvendelse på ph.d.-studerende, der ved denne lovs ikrafttræden er omfattet af SU-ph.d.-ordningen, så længe dette er tilfældet. Dette indebærer bl.a., at styrelsens mere omfattende registrering af oplysninger om de ph.d.-studerende med hjemmel i den nugældende § 57 fortsætter for disse studerende, indtil de afslutter eller ophører med ph.d.-studiet eller overgår til ansættelse. Stipendiegiver har endvidere efter 1997 fortsat pligt til at give styrelsen oplysninger omfattet af § 57 om ph.d.-studerendes forhold i 1997, selvom de pågældende måtte været gået over til ansættelse pr. 1. januar 1998.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 430 af 23. maj 1996, foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Uddannelsessøgende kan få statens ud- dannelsesstøtte (SU) til uddannelse indtil kan- didatgrad eller magisterkonferensgrad, til ph.d.-studium indtil opnåelse af kandidatgrad og til faglig supplerings af sidefag i forbindelse med optagelse på pædagogikum.

Stk. 2. Uddannelsesstøtte til uddannelse ind- til kandidatgrad eller magisterkonferensgrad og til faglig supplerings af sidefag i forbindelse med optagelse på pædagogikumordningen for gymnasie- og hf-området administreres af Sty- relsen for Statens Uddannelsesstøtte (styrelsen).

Stk. 3. Uddannelsesstøtte til ph.d.-studium administreres af den enkelte stipendiegiver, jf. § 48.«.

§ 1. Uddannelsessøgende kan få uddannel- sesstøtte til uddannelse indtil kandidatgrad eller magisterkonferensgrad og til Ph.D.-stu- dium.

Stk. 2. Uddannelsesstøtte til uddannelse indtil kandidatgrad eller magisterkonferens- grad administreres af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte (styrelsen).

Stk. 3. Uddannelsesstøtte til Ph.D.-studium administreres af den enkelte stipendiegiver.

2. § 3 affattes således:

»§ 3. En uddannelse i Danmark giver ret til uddannelsesstøtte, når undervisningsministe- ren har godkendt dette, og godkendelsen ikke senere er tilbagekaldt.

Stk. 2. Godkendelse af privat uddannelse sker for en begrænset periode.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan tilbage- kalde en godkendelse af en privat uddannelse, hvis uddannelsesinstitutionen ikke kan godtgø- re, at betingelserne for godkendelsen fortsat er opfyldt.

Stk. 4. En godkendelse efter stk. 2 og en fort- sat godkendelse efter stk. 3 kan betinges af en uvildig evaluering for uddannelsesinstitution- ens egen regning.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsæt- te regler om godkendelse, om tilbagekaldelse af godkendelsen og om evaluering.

§ 3. En uddannelse i Danmark giver ret til uddannelsesstøtte, når undervisningsministe- ren har godkendt dette og godkendelsen ikke senere er tilbagekaldt. Undervisningsministe- ren kan fastsætte regler om godkendelse og tilbagekaldelse heraf.

3. I § 4, *stk. 1*, indsættes efter »uddannelsesstø- te«: », herunder, at uddannelserne skal have en længere sammenhængende varighed, end det fremgår af § 5, *stk. 1*, nr. 2«.

§ 4. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at uddannelser i udlandet kan give ret til uddannelsesstøtte.

4. I § 15 indsættes efter »videregående uddan- nelse«: »og til privat uddannelse, jf. § 3, *stk. 2-4*, medmindre andet bestemmes af undervis- ningsministeren«.

§ 15. Uddannelsesstøtte gives inden for klippekortet til videregående uddannelse.

5. I § 16 indsættes efter *stk. 4* som nyt stykke:

»Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at rammen udvides med henblik på faglig supplerings af sidefag efter opnået kandidatgrad, hvis den studerende er optaget på pædagogikumordningen for gymnasie- og hf-området, og kan herunder fravige bestemmelserne i § 18.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 6 og 7.

6. I § 16, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 2-4« til: »stk. 2-5«.

Stk. 5. Udvidelse af rammen efter stk. 2-4 gælder kun for den uddannelse, den uddannelsessøgende er i gang med.«

7. § 23, stk. 3, nr. 2, affattes således:

»2) lejeværdien af bolig i egen ejendom,«.

Stk. 3. I egenindkomsten fradrages

2) overskud af danske ejendomme, jf. personskatteovens § 4, stk. 1, nr. 6,

8. I § 23 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om fradrag efter stk. 3, nr. 2.«.

9. I § 24, stk. 2, indsættes i nr. 2 efter »uddannelsen«, i nr. 3 efter »studieaktiv« og i nr. 4 efter »uddannelsesstøtte«: », jf. dog stk. 3, nr. 5«.

Stk. 2. Fribeløbet er 11.158 kr. pr. måned (mellemste fribeløb) for hver måned i støtteåret, hvor den uddannelsessøgende har

- 2) været indskrevet ved en uddannelse, der giver ret til uddannelsesstøtte, men har haft orlov fra uddannelsen,
- 3) været indskrevet ved en uddannelse, der giver ret til uddannelsesstøtte, men ikke har været studieaktiv, eller
- 4) været i praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte.

10. § 24, stk. 3, nr. 4 og 5, affattes således:

»4) i perioder, der i øvrigt giver ret til uddannelsesstøtte, får anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, jf. § 2, stk. 1, nr. 5, eller

5) ikke kan få stipendium og studielån, fordi støttetiden, jf. § 17, er brugt, og ikke får udbetalt slutlån.«

Stk. 3. Fribeløbet er 19.918 kr. pr. måned (højeste fribeløb) for hver måned i støtteåret, hvor den uddannelsessøgende

- 4) får anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, jf. § 2, stk. 1, nr. 5, eller
- 5) i perioder, der giver ret til uddannelsesstøtte, ikke kan få stipendium og studielån, fordi støttetiden, jf. § 17, er brugt, og ikke får udbetalt slutlån.

11. § 24, stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Årsfribeløbet forhøjes, hvis en uddannelsessøgende i et støtteår gennemgår ph.d.-studiet og får SU-ph.d.-stipendium efter afsnit II, med:

- 1) Beløb, den uddannelsessøgende får i SU-ph.d.-stipendium.
- 2) Beløb, den uddannelsessøgende får i supplerende ph.d.-stipendium i forbindelse med rejseudgifter til studierejser i Danmark og i udlandet, jf. § 52, og beløb, stipendiegiver afholder til rejseudgifter til studierejser i Danmark og i udlandet, når de er indkomstskattepligtige i støtteåret for den uddannelsessøgende, jf. § 52.«.

Stk. 6. Årsfribeløbet forhøjes, hvis en uddannelsessøgende i et støtteår gennemgår Ph.D.-studiet og får Ph.D.-stipendium efter afsnit II, med:

- 1) Beløb, den uddannelsessøgende får i Ph.D.-stipendium i perioder, hvor den uddannelsessøgende gennemgår Ph.D.-studiet samtidig med uddannelse indtil kandidatgrad eller magisterkonferensgrad.
- 2) Beløb, den uddannelsessøgende får i supplerende Ph.D.-stipendium i forbindelse med rejseudgifter til studierejser i Danmark, jf. § 53 a, og beløb, stipendiegiver afholder til rejseudgifter til studierejser i Danmark, når de er indkomstskattepligtige i støtteåret for den uddannelsessøgende, jf. § 53 a.

12. § 31, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Styrelsen kan eftergive for meget modtaget uddannelsesstøtte, hvis

- 1) støttemodtageren er tilkendt førtidspension eller invaliditetsydelse efter lov om social pension, eller
- 2) støttemodtagerens erhvervsevne er nedsat i tilsvarende omfang.«.

Stk. 4. Styrelsen kan eftergive for meget udbetalt uddannelsesstøtte, hvis støttemodtageren er tilkendt førtidspension eller invaliditetsydelse efter lov om social pension. Eftergivelse sker efter reglerne om eftergivelse af studiegæld i lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld.

13. I § 31 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Styrelsen bedømmer efter anmodning støttemodtagerens forhold med henblik på eftergivelse efter *stk. 4*. Bedømmelsen efter *stk. 4, nr. 2*, kan tidligst ske 4 år efter, at den seneste uddannelse er ophørt.«.

14. Overskriften til Kapitel 9 affattes således:

»Inddrivelse«

15. I § 37, *stk. 1*, indsættes efter »inddrives ved«: »udpantning. Inddrivelse kan endvidere ske ved«.

16. I § 37, *stk. 2*, ændres »lønindeholdelsen« til: »lønindeholdelse efter *stk. 1*«.

Kapitel 9

Lønindeholdelse

§ 37. Misligholdt gæld efter §§ 31 og 36 samt efter den tidligere lovgivning om uddannelsesstøtte, herunder påløbne renter og omkostninger, kan inddrives ved indeholdelse i løn m.v. hos den pågældende efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelsen, herunder om klageadgang og klagefrist.

17. I § 38 udgår »eller ydelser på lån«, og som *stk. 2* indsættes:

»*Stk. 2.* Finansministeren fastsætter regler om betaling af gebyrer i forbindelse med tilbagebetaling af stats- og studielån.«

§ 38. Undervisningsministeren fastsætter regler om gebyr for rykkerbrev og opsigelse efter udløbet af den betalingsfrist, der er fastsat ved opkrævning af for meget udbetalt uddannelsesstøtte eller ydelser på lån, der er givet efter denne lov eller tidligere lovgivning om uddannelsesstøtte.

18. I § 39 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:

»*Stk. 3.* Styrelsen kan hos Hypotekbanken indhente de oplysninger om stats- og studielån under tilbagebetaling og om krav efter § 36, som er nødvendige for at følge udviklingen i det samlede støttesystem.

Stk. 4. Styrelsen kan til uddannelsesinstitutionerne videregive de oplysninger om den uddannelsessøgende og dennes forældre, der er nødvendige ved administration af tildeling af uddannelsesstøtte og ved uddannelsesinstitutionernes vejledning om tilbagebetaling af uddannelsesstøtte. Styrelsen kan endvidere stille de nævnte oplysninger til rådighed for institutionerne.

Stk. 5. Styrelsen kan til studiestøtteadministrationerne i de øvrige nordiske lande videregive de oplysninger om tildeling af statens uddannelsesstøtte til borgere fra det pågældende land, der er nødvendige for kontrollen af, at de ikke for samme periode modtager både statens uddannelsesstøtte og uddannelsesstøtte fra deres hjemland.«.

Stk. 3 bliver herefter *stk. 6*.

19. I § 39, *stk. 3*, der bliver *stk. 6*, ændres i *nr. 1* »*stk. 1* og 2« til: »*stk. 1-3*«.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om

- 1) adgangen til at indhente oplysningerne efter *stk. 1* og 2 og kan herunder fastsætte, hvilke oplysninger der skal gives i elektronisk form,

20. I § 42, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »jf. *stk. 3, nr. 1*« til: »jf. *stk. 6, nr. 1*«.

§ 42. De afgørelser, styrelsen kan træffe, kan efter undervisningsministerens bestemmelse helt eller delvis henlægges til vedkommende uddannelsesinstitution. Uddannelsesinstitutionen kan indhente de oplysninger, der er nævnt i § 39, *stk. 1* og 2, jf. *stk. 3, nr. 1*, hvis afgørelserne er henlagt til institutionen.

21. *Afsnit II* affattes således:

»**Afsnit II**

Uddannelsesstøtte til ph.d.-studiet inden opnåelse af kandidatgrad

Kapitel 12

Støtteform, støttebetingelser, støttebeløb, administration, klageadgang m.v.

§ 47. Ph.d.-studerende kan få stipendium til ph.d.-studier (SU-ph.d.-stipendium), når de

- 1) inden opnået kandidatgrad er indskrevet til et ph.d.-studium på en uddannelsesinstitution i Danmark eller i udlandet og
- 2) er danske statsborgere eller efter international overenskomst har ret til ph.d.-stipendium på lige fod med danske statsborgere eller i støttmæssig henseende ved uddannelser i Danmark ligestilles med danske statsborgere af undervisningsministeren. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilke ph.d.-studerende der ligestilles med danske statsborgere.

Stk. 2. Ph.d.-stipendiet kan ikke gives eller bortfalder, hvis

- 1) den ph.d.-studerende får anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, bortset fra uddannelsesstøtte efter afsnit I i denne lov,
- 2) den ph.d.-studerende har lønnet arbejde ved siden af studiet uden for de rammer, stipendiegiver fastsætter efter § 54, nr. 4,
- 3) den ph.d.-studerende afbryder ph.d.-studiet,
- 4) indskrivningen ophører, eller når
- 5) den ph.d.-studerende opnår kandidatgrad.

Stk. 3. Ph.d.-stipendiet bortfalder desuden, hvis en ph.d.-studerende, der er indskrevet til et ph.d.-studium i udlandet, ikke er studieaktiv eller kvalificeret til at gennemføre studiet.

§ 48. Ph.d.-stipendium efter § 47, stk. 1, kan gives af den uddannelsesinstitution i Danmark, hvor den ph.d.-studerende er indskrevet. Hvis den ph.d.-studerende er indskrevet ved en udenlandsk uddannelsesinstitution, kan stipendium efter § 47, stk. 1, gives af Forskerakademiet eller Rektorkollegiets Sekretariat.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan bestemme, at andre institutioner, råd m.v. kan give SU-ph.d.-stipendium.

§ 49. Ph.d.-stipendiet gives som en eller flere stipendierater pr. kalendermåned (støttmåned) i et kalenderår (støtteåret) og desuden som supplerende ph.d.-stipendium efter § 52.

Stk. 2. En stipendierate svarer til det månedlige stipendium med udeboendesats efter afsnit I i denne lov.

Stk. 3. Stipendiegiver fastsætter, hvor mange tildelte stipendierater en ph.d.-studerende får udbetalt på de enkelte dele af studiet. Der kan ikke udbetales mindre end én stipendierate pr. måned, jf. dog § 52. Udbetaling af stipendierater sker månedvis forud.

Stk. 4. Stipendierater udbetales tidligst fra den måned, stipendiegiver tildeler stipendiet, og tidligst fra den måned, ph.d.-studiet efter indskrivningen begynder.

§ 50. Der kan i alt gives op til 48 stipendierater til ph.d.-studier, der påbegyndes før opnåelse af kandidatgrad. Herudover kan der dog gives supplerende stipendierater efter § 51 og supplerende ph.d.-stipendium efter § 52.

Stk. 2. Til ph.d.-studerende, der kun indskrives til dele af ph.d.-studiet, gives stipendierater til de dele af studiet, der gennemgås. Antallet af stipendierater efter stk. 1 nedsættes med 2 stipendierater for hver måned, studietiden er nedsat.

Stk. 3. Stipendiegiver kan nedsætte antallet af stipendierater efter stk. 1 og 2 i det omfang, den ph.d.-studerende fra anden side har modtaget bindende tilsagn om støtte, der ikke er omfattet af § 47, stk. 2, nr. 1, eller løn til studiet.

§ 51. En ph.d.-studerende kan få supplerende stipendierater ved fravær fra ph.d.-studiet på grund af sygdom, hvis studiet forsinkes på grund af sygdommen. Den studerende kan højst få supplerende stipendierater for 4 måneders fravær inden for en sammenhængende periode på 12 måneder.

Stk. 2. En ph.d.-studerende moder får i forbindelse med fødsel eller adoption supplerende stipendierater i indtil 12 måneder. Undervisningsministeren kan bestemme, at moderen kan overlade en eller flere af de supplerende stipendierater til faderen, hvis han får ph.d.-stipendium.

Stk. 3. En ph.d.-studerende fader får i forbindelse med fødsel eller adoption supplerende stipendierater i indtil 6 måneder.

Stk. 4. For hver måned efter stk. 1-3 får den ph.d.-studerende et antal stipendierater, der

svarer til det antal månedlige stipendierater, der blev udbetalt umiddelbart før fraværet på grund af sygdom eller udbetalt umiddelbart før fødslen eller adoptionen. Den studerende kan dog højst få 2 stipendierater pr. måned.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om de supplerende stipendierater.

§ 52. En ph.d.-studerende, der får ph.d.-stipendium, kan få supplerende ph.d.-stipendium i forbindelse med studierejser i Danmark og i udlandet, hvis studierejserne indgår som en del af ph.d.-studiet, og hvis rejseudgifterne afholdes af stipendiegiver og er indkomstskattepligtige for den ph.d.-studerende.

Stk. 2. Det supplerende stipendium svarer til rejseudgifterne.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om det supplerende stipendium, herunder om udbetalingen og om, at det supplerende stipendium kan eller skal gives af den uddannelsesinstitution, hvor den ph.d.-studerende er indskrevet til ph.d.-studiet, selv om uddannelsesinstitutionen ikke er stipendiegiver.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilke rejseudgifter der kan medføre supplerende stipendium.

§ 53. Den ph.d.-studerende oplyser stipendiegiver om:

- 1) Navn, adresse, personnummer og statsborgerskab.
- 2) Lønnet arbejde ved siden af ph.d.-studiet.
- 3) Bindende tilsagn om
 - a) offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, bortset fra uddannelsesstøtte efter afsnit I i denne lov,
 - b) støtte i øvrigt til studiet eller
 - c) løn til studiet.
- 4) Afbrydelse af studiet.
- 5) Antal ph.d.-stipendierater, som den ph.d.-studerende tidligere har fået udbetalt af en anden stipendiegiver.

Stk. 2. Den ph.d.-studerende skal efter stipendiegivers anmodning dokumentere, at fravær fra ph.d.-studiet skyldes sygdom, eller dokumentere fødsel eller adoption.

§ 54. Stipendiegiver bestemmer:

- 1) Indhold og udformning af ansøgninger, dokumentation m.v.
- 2) Frister for aflevering af ansøgninger, dokumentation m.v.

3) Hvordan stipendiet udbetales.

4) Rammerne for de studerendes lønnede arbejde ved siden af ph.d.-studiet.

5) Hvilke oplysninger m.v. der gives skriftligt.

§ 55. Stipendiegiver kan hos offentlige myndigheder og private institutioner indhente oplysninger til brug ved afgørelsen af, om en ansøger er berettiget til ph.d.-stipendium. Stipendiegiver kan herunder fastsætte, hvilke oplysninger der skal gives i elektronisk form.

§ 56. Stipendiegiver giver ved hvert støtteårs udløb styrelsen følgende oplysninger om ph.d.-studerende, der har modtaget SU-ph.d.-stipendium i støtteåret:

- 1) Den ph.d.-studerendes navn og personnummer.
- 2) Det antal ph.d.-stipendierater, der er udbetalt i støtteåret.
- 3) Beløb, den ph.d.-studerende har fået udbetalt som supplerende ph.d.-stipendium efter § 52.

Stk. 2. Styrelsen kan fastsætte frister for indsendelse af oplysninger efter stk. 1.

Stk. 3. Styrelsen kan bestemme, at oplysninger, der skal gives til styrelsen, gives i elektronisk form.

§ 57. Når den uddannelsesinstitution, hvor den ph.d.-studerende er indskrevet til ph.d.-studiet, ikke er stipendiegiver, skal institutionen give oplysning til stipendiegiver, hvis

- 1) den ph.d.-studerendes indskrivning ophører,
- 2) den studerende afbryder studiet eller
- 3) den studerende er fraværende fra studiet på grund af sygdom, fødsel eller adoption.

§ 58. Stipendierater, den ph.d.-studerende har modtaget, skal tilbagebetales, hvis den studerende har tilsidesat oplysningspligten efter § 53, stk. 1, eller i øvrigt har modtaget stipendierater mod bedre vidende.

Stk. 2. Stipendiegiver kan indgå aftale om afdragsvis tilbagebetaling. Afdragsordningen bortfalder, hvis ydelserne trods påkrav udebliver.

Stk. 3. Det til enhver tid skyldige beløb forrentes med en årlig rente, der svarer til den, der følger af lov om renter ved forsinket betaling. Renten tilskrives en gang om året.

Stk. 4. Inddrivelse kan ske efter bestemmelserne om lønindeholdelse i afsnit I og III i denne lov.

§ 59. Stipendiegiver træffer afgørelse i alle spørgsmål i forbindelse med tildeling og udbetaling af ph.d.-stipendium. Stipendiegivers afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«.

Afsnit II

Uddannelsesstøtte til Ph.D.-studiet

Kapitel 12

Støtteform, støttebetingelser, støttebeløb, administration, klageadgang m.v.

§ 47. Ph.D.-studerende kan få stipendium til Ph.D.-studiet (Ph.D.-stipendium, når de

- 1) er indskrevet til et Ph.D.-studium på en højere uddannelsesinstitution i Danmark eller i udlandet og
- 2) er danske statsborgere eller efter international overenskomst har ret til Ph.D.-stipendium på lige fod med danske statsborgere eller i støttemæssig henseende ved uddannelser i Danmark ligestilles med danske statsborgere af undervisningsministeren. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilke Ph.D.-studerende der ligestilles med danske statsborgere.

Stk. 2. Ph.D.-stipendiet kan ikke gives eller bortfalder, hvis den Ph.D.-studerende

- 1) får anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, bortset fra uddannelsesstøtte efter afsnit I i denne lov eller
- 2) har lønnet arbejde ved siden af studiet uden for de rammer, stipendiegiver fastsætter efter § 55, nr. 4.

§ 48. Ph.D.-stipendiet bortfalder, hvis indskrivningen ophører eller den Ph.D.-studerende afbryder Ph.D.-studiet.

Stk. 2. Ph.D.-stipendiet bortfalder desuden, hvis en Ph.D.-studerende, der er indskrevet til et Ph.D.-studium i udlandet, ikke er studieaktiv eller kvalificeret til at gennemføre studiet.

§ 49. En højere uddannelsesinstitution i Danmark kan give Ph.D.-stipendium til institutionens Ph.D.-studier.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan bestemme, at andre institutioner, råd, m.v. kan

give Ph.D.-stipendium til et Ph.D.-studium på en dansk eller udenlandsk uddannelsesinstitution.

§ 50. Ph.D.-stipendiet gives som en eller flere stipendierater pr. kalendermåned (støttmåned) i et kalenderår (støtteåret), og desuden som supplerende stipendium efter § 53 a.

Stk. 2. En stipendierate svarer til det månedlige stipendium med udeboendesats efter afsnit I i denne lov.

Stk. 3. Stipendiegiver fastsætter, hvor mange tildelte stipendierater en Ph.D.-studerende får udbetalt på de enkelte dele af studiet. Der kan ikke udbetales mindre end én stipendierate pr. måned, jf. dog § 53 a. Udbetaling af stipendierater sker månedsvis forud.

Stk. 4. Stipendierater udbetales tidligst fra den måned, stipendiegiver tildeler Ph.D.-stipendiet, og tidligst fra den måned, Ph.D.-studiet efter indskrivningen begynder.

§ 51. Der kan i alt gives 149 stipendierater til Ph.D.-studier. Herudover kan der dog gives supplerende stipendierater efter § 53 og supplerende stipendium efter § 53 a.

§ 52. Til Ph.D.-studerende, der indskrives til hele Ph.D.-studiet, gives 149 stipendierater.

Stk. 2. Til Ph.D.-studerende, der kun indskrives til afsluttende dele af Ph.D.-studiet, gives stipendierater til de dele af studiet, der gennemgås. Antallet af stipendierater efter stk. 1 nedsættes med 4 stipendierater for hver måned, studietiden er nedsat.

Stk. 3. Stipendiegiver kan nedsætte antallet af stipendierater efter stk. 1 og 2 i det omfang, den Ph.D.-studerende fra anden side har modtaget bindende tilsagn om støtte, der ikke er omfattet af § 47, stk. 2, nr. 1, eller løn til studiet.

§ 53. En Ph.D.-studerende kan få supplerende stipendierater ved fravær fra Ph.D.-studiet på grund af sygdom, hvis studiet forsinkes på grund af sygdommen. Den studerende kan højst få supplerende stipendierater for 4 måneders fravær inden for en sammenhængende periode på 12 måneder.

Stk. 2. En Ph.D.-studerende moder får i forbindelse med fødsel eller adoption supplerende stipendierater i indtil 12 måneder. Undervisningsministeren kan bestemme, at mode-

ren kan overlade en eller flere af de supplerende stipendierater til faderen, hvis han får Ph.D.-stipendium.

Stk. 3. En Ph.D.-studerende fader får i forbindelse med fødsel eller adoption supplerende stipendierater i indtil 6 måneder.

Stk. 4. For hver måned efter stk. 1-3 får den Ph.D.-studerende et antal stipendierater, der svarer til det antal månedlige stipendierater, der blev udbetalt umiddelbart før fraværet på grund af sygdom eller udbetalt umiddelbart før fødslen eller adoptionen. Den studerende kan dog højst få 4 stipendierater pr. måned.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om de supplerende stipendierater.

§ 53 a. En Ph.D.-studerende, der får Ph.D.-stipendium, kan få supplerende stipendium i forbindelse med studierejser i Danmark, hvis studierejserne indgår som en del af Ph.D.-studiet, og hvis rejseudgifterne afholdes af stipendiegiver og er indkomstskattepligtige for den Ph.D.-studerende.

Stk. 2. Det supplerende stipendium svarer til rejseudgifterne.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om det supplerende stipendium, herunder om udbetalingen og om, at det supplerende stipendium kan eller skal gives af den højere uddannelsesinstitution, hvor den Ph.D.-studerende er indskrevet til Ph.D.-studiet, selv om uddannelsesinstitutionen ikke er stipendiegiver.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilke rejseudgifter der kan medføre supplerende stipendium.

§ 54. Den Ph.D.-studerende oplyser stipendiegiver om:

- 1) Navn, adresse, personnummer og statsborgerskab.
- 2) Lønnet arbejde ved siden af Ph.D.-studiet.
- 3) Bindende tilsagn om
 - a) offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, bortset fra uddannelsesstøtte efter afsnit I i denne lov,
 - b) støtte i øvrigt til studiet eller
 - c) løn til studiet.
- 4) Afbrydelse af studiet.

Stk. 2. Den Ph.D.-studerende skal efter stipendiegivers anmodning dokumentere, at fravær fra Ph.D.-studiet skyldes sygdom, eller dokumentere fødsel eller adoption.

§ 55. Stipendiegiver bestemmer:

- 1) Indhold og udformning af ansøgninger, dokumentation m.v.
- 2) Frister for aflevering af ansøgninger, dokumentation m.v.
- 3) Hvordan stipendiet udbetales.
- 4) Rammerne for de studerendes lønnede arbejde ved siden af Ph.D.-studiet.
- 5) Hvilke oplysninger m.v. der gives skriftligt.

§ 56. Stipendiegiver indhenter oplysning i styrelsen om den studerendes tidligere forbrug af stipendierater til Ph.D.-studier, inden Ph.D.-stipendiet tildeles.

Stk. 2. Stipendiegiver kan hos offentlige myndigheder og private institutioner indhente oplysninger til brug ved afgørelsen af, om en ansøger er berettiget til Ph.D.-stipendium. Stipendiegiver kan herunder fastsætte, hvilke oplysninger der skal gives i elektronisk form.

§ 57. Stipendiegiver giver styrelsen oplysning om tildelte Ph.D.-stipendier. Stipendiegiver oplyser om den Ph.D.-studerendes navn og personnummer og det antal stipendierater, der er tildelt.

Stk. 2. Stipendiegiver giver ved hvert støtteårs udløb styrelsen oplysning om:

- 1) Den studerendes navn og personnummer.
- 2) Det antal stipendierater, der er udbetalt i støtteåret.
- 3) Perioder, hvor udbetaling er sket.
- 4) Ændringer i antallet af tidligere tildelte stipendierater efter § 52, stk. 2 og 3.
- 5) Tildelte supplerende stipendierater efter § 53 og supplerende stipendium efter § 53 a.

Stk. 3. Stipendiegiver giver styrelsen oplysning om det antal stipendierater, der er udbetalt i kalenderåret, når en Ph.D.-studerende afbryder eller afslutter Ph.D.-studiet, og når indskrivningen ophører.

Stk. 4. Stipendiegiver giver ved hvert støtteårs udløb styrelsen oplysning om beløb, stipendiegiver efter § 53 a har afholdt til rejseudgifter til studierejser i Danmark, når beløbene er indkomstskattepligtige i støtteåret for den Ph.D.-studerende.

Stk. 5. Styrelsen kan fastsætte frister for indsendelse af oplysninger efter stk. 1-3.

Stk. 6. Styrelsen kan bestemme, at oplysninger, der skal gives til styrelsen, gives i elektronisk form.

§ 58. Når den højere uddannelsesinstituti-

on, hvor den Ph.D.-studerende er indskrevet til Ph.-studiet, ikke er stipendiegiver, skal institutionen give oplysning til stipendiegiver, hvis

- 1) den Ph.D.-studerendes indskrivning ophører,
- 2) den studerende afbryder studiet eller
- 3) den studerende er fraværende fra studiet på grund af sygdom, fødsel eller adoption.

§ 59. Stipendierater, den Ph.D.-studerende har modtaget, skal tilbagebetales, hvis den studerende har tilsidesat oplysningspligten efter § 54, stk. 1, eller i øvrigt modtaget stipendierater mod bedre vidende.

Stk. 2. Stipendiegiver kan indgå aftale om afdragsvis tilbagebetaling. Afdragsordningen bortfalder, hvis ydelserne trods påkrav udebliver.

Stk. 3. Det til enhver tid skyldige beløb forrentes med en årlig rente, der svarer til den, der følger af lov om renter ved forsinket betaling. Renten tilskrives en gang om året.

Stk. 4. Inddrivelse kan ske efter bestemmelserne om lønindeholdelse i afsnit I og III i denne lov.

§ 60. Stipendiegiver træffer afgørelse i alle spørgsmål i forbindelse med tildeling og udbetaling af Ph.D.-stipendium. Stipendiegivers afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

22. § 60 ophæves.

23. I § 62, stk. 7, ændres »§ 19« til: »§ 20«.

Stk. 7. Uddannelsessøgende, der før den 15. marts 1988 er begyndt på en videregående uddannelse, der gav ret til uddannelsesstøtte, og som er blevet indplaceret i klippekortsystemet med udgangspunkt i sædvanlig studietid plus 1 år, kan få udbetalt dobbeltklip efter § 19 i det omfang, klippene er opsparet efter den 1. august 1989.

§ 2

I lov nr. 372 af 14. juni 1995 om statsgaranterede studielån foretages følgende ændringer:

1. I § 6, stk. 1, indsættes efter »inddrives ved«: »udpantning. Inddrivelse kan endvidere ske ved«.

2. I § 6, stk. 2, ændres »lønindeholdelsen« til: »lønindeholdelse efter stk. 1«.

§ 6. Misligholdt gæld efter § 4 samt efter bestemmelserne om statsgaranterede studielån i den tidligere lovgivning om statens uddannelsesstøtte kan med tillæg af renter og omkostninger inddrives ved indeholdelse i løn m.v. hos den pågældende efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Stk. 2. Finansministeren kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelsen, herunder om klageadgang og klagefrist.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1998.

Stk. 2. En privat uddannelse, der efter godkendelse i henhold til § 3 i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 430 af 23. maj 1996, giver ret til uddannelsesstøtte, omfattes af § 3 i lov om statens uddannelsesstøtte som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2. Meddelte godkendelser, der ikke forinden er forlænget eller tilbagekaldt i medfør af § 3, stk. 3, i lov om statens uddannelsesstøtte som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, bortfalder efter udløbet af en frist, der fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 3. Reglerne om udpantningsret i § 37, stk. 1, i lov om statens uddannelsesstøtte som affattet ved denne lovs § 1, nr. 15, og i § 6, stk. 1, i lov om statsgaranterede studielån som affattet ved denne lovs § 2, nr. 1, finder også anvendelse på fordringer, der er forfaldne inden lovens ikrafttræden.

Stk. 4. Ph.d.-studerende, der pr. 31. december 1997 har ph.d.-stipendium efter afsnit II i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 430 af 23. maj 1996, kan fortsat modtage stipendierne i overensstemmelse med de hidtil gældende regler. Kapitel 12 i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 430 af 23. maj 1996, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Opfylder en ph.d.-studerende, der er omfattet af stk. 4, betingelserne for at få lønnet ph.d.-stipendium efter »Aftale om lønnet ph.d.-stipendiat« mellem Finansministeriet og Akademikernes Centralorganisation (AC), kan vedkommende over for stipendiegiver fremsætte krav om overgang til ansættelse. Har

den ph.d.-studerende opnået kandidatgrad pr. 1. januar 1998, skal sådant krav fremsættes senest den 28. februar 1998. Opnår den ph.d.-studerende kandidatgrad senere end den 1. januar 1998, skal kravet om overgang til ansættelse fremsættes senest 2 måneder efter datoen for bestået kandidateksamen.

Stk. 6. Ved den ph.d.-studerendes fremsættelse af krav efter stk. 5 er stipendiegiver forpligtet til at udstede ansættelsesbrev til den pågældende. Retten til ph.d.-stipendium efter lov om statens uddannelsesstøtte bortfalder fra og med den første måned, hvor der optjenes løn.

Skriftlig fremsættelse (20. november 1997)

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Hermed tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte og lov om statsgaranterede studielån. (Stipendium til ph.d.-studium indtil opnåelse af kandidatgrad m.v.).

(Lovforslag nr. L 88).

Lovforslaget fremsættes som konsekvens af den aftale mellem regeringen og AC om lønne- de ph.d.-stipendiater, der forventes underskrevet inden for de nærmeste par dage. Aftalen indebærer, at ph.d.-stipendiater efter aftalens ikrafttræden ansættes og modtager lønnet ph.d.-stipendium i stedet for stipendier med hjemmel i SU-loven. Ph.d.-studerende, der inden 1. januar 1998 er tildelt ph.d.-stipendium efter SU-loven, kan vælge at færdiggøre studiet efter de gældende regler.

Da ph.d.-studerende, der følger et ph.d.-studium inden opnået kandidatgrad, dvs. sideløbende med kandidatstudiet (den såkaldte 4+4-ordning), ikke omfattes af lønaftalen, vil ph.d.-stipendier til sådanne personer også fremover skulle omfattes af SU-loven. Derfor opretholdes lovens afsnit II i en revideret form, hvor der er adgang til at modtage op til 48 ph.d.-stipendier af en størrelse, der svarer til SU-klip indtil kandidatgrad. Der bliver også mulighed for at tildele op til 48 rater f.eks. til udenlandske studerende, der ikke er kandidater, men som gerne vil tage en del af deres forskeruddannelse ved et dansk universitet. Det vil endvidere være muligt at give ph.d.-stipendium efter SU-loven til studerende, der inden opnået kandidatgrad indskrives til et fuldt ph.d.-forløb ved en udenlandsk uddannelsesinstitution, men også her kun indtil kandidatgrad.

Der foreslås indført en udvidelse af adgangen til såkaldt supplerende stipendium, således at dette også kan gives ved studierejser i udlandet. Supplerende stipendium gives i øjeblikket i forbindelse med studierejser i Danmark og

har til formål at kompensere for de ekstra udgifter til skattebetaling, når rejseudgifterne, der afholdes af stipendiegiver, er indkomstskattepligtige for den ph.d.-studerende. Ph.d.-studerende med ph.d.-stipendium efter SU-loven er for så vidt angår udlandsrejser i øjeblikket tilgodeset i kraft af visse særregler i ligningslovens § 7 k, men da disse regler ikke vil gælde for ph.d.-studerende, der tildeles ph.d.-stipendium efter 1. januar 1998, foreslås den nævnte løsning.

Der foreslås endvidere en række ændringer i loven vedrørende SU i øvrigt. Der er fortrinsvis tale om mindre justeringer i reglerne, idet der dog foreslås indført hjemmel til at give SU efter opnåelse af kandidatgrad under den faglige supplerende af sidefag, der fra efteråret 1998 bliver en del af pædagogikum på hf- og gymnasieområdet. Der foreslås også indført udpantningsadgang for misligholdt studiegyld og gæld som følge af for meget modtaget støtte (FM-gæld), men der foreslås desuden en udvidelse af adgangen til at eftergive FM-gæld.

Endvidere foreslås indsat enkelte bestemmelser, der specielt angår godkendelse af private uddannelser som SU-berettigende. Sådant godkendelse foreslås gjort tidsbegrænset, ligesom der foreslås indsat en bestemmelse om, at institutionen skal kunne godtgøre, at betingelserne for godkendelse fortsat er tilstede. Det kan gøres til en betingelse for godkendelse eller fortsat godkendelse, at der gennemføres en uvildig evaluering af uddannelsen for institutionens egen regning.

Lovforslaget forventes at have merudgifter for Undervisningsministeriet i størrelsesordenen knapt 3 mio. kr. i 1998 og omkring 4 mio. kr. i 1999 og 2000.

Lovforslaget indeholder ikke miljømæssige og erhvervsøkonomiske aspekter.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.